

**ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ
ΑΝΑΓΚΕΣ
ΣΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ**

*Λουκία Χρυσάφη,
Αρχειονόμος- Βιβλιοθηκονόμος- Μουσειολόγος .
MSc. Διαχείριση Τεκμηρίων Πολιτισμικής Κληρονομιάς και Νέες
Τεχνολογίες*

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	4
Α΄ ΑΞΟΝΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	5
Πρόσβαση για όλους σε κάθε βιβλιοθήκη.....	6
ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ.....	7
Έξω από τη βιβλιοθήκη.....	7
Είσοδος στη Βιβλιοθήκη.....	8
Πρόσβαση σε υλικά και υπηρεσίες.....	8
Ο φυσικός χώρος.....	9
Τουαλέτες.....	9
Γκισέ δανεισμού.....	9
Γκισέ πληροφόρησης.....	10
Παιδικό τμήμα.....	10
Τμήμα για άτομα με αναπηρίες ανάγνωσης, ακοής και άλλες αναπηρίες.....	10
ΜΟΡΦΕΣ ΜΕΣΩΝ.....	12
Ειδικές μορφές μέσων για άτομα με ειδικές ανάγκες.....	12
Υπολογιστές.....	12
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	14
Πώς να εκπαιδεύσετε το προσωπικό της Βιβλιοθήκης.....	14
Ειδικές υπηρεσίες για άτομα ΑΜΕΑ.....	15
Πώς να παρέχετε υπηρεσίες πληροφόρησης σε ΑμεΑ.....	15
Για άτομα με προβλήματα όρασης.....	15
Για κωφούς ή άτομα με προβλήματα ακοής.....	16
Για άτομα με δυσκολίες ανάγνωσης (άτομα με δυσλεξία ή αδύναμους αναγνώστες).....	16
Για άτομα με σωματικές αναπηρίες.....	16
Για άτομα με προβλήματα κατανόησης.....	17
Πληροφορίες για άτομα με αναπηρίες : Κατάλληλοι τύποι Μέσων.....	17
Πώς μπορείτε να κάνετε εύκολα κατανοητή την πληροφόρηση;.....	18
Δικτυακός τόπος.....	18
Πώς να συνεργαστείτε με άτομα και φορείς στήριξης ατόμων με ειδικές ανάγκες.....	19
Ηλεκτρονική Έρευνα για τις υποδομές και υπηρεσίες για.....	20
Άτομα με ειδικές ανάγκες στις ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες.....	20
Το Ερωτηματολόγιο.....	20
Α. Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες.....	26
Συμπεράσματα.....	57

Περίληψη

Βασικός σκοπός ύπαρξης και αποστολή μιας Ακαδημαϊκής Βιβλιοθήκης είναι η ικανοποίηση των πληροφοριακών αναγκών της Εκπαιδευτικής και Ερευνητικής κοινότητας που εξυπηρετεί και η προσφορά σύγχρονων υπηρεσιών Βιβλιοθήκης. Επίκεντρο της προσπάθειας και του ενδιαφέροντος είναι όλοι οι χρήστες – αναγνώστες και οι ανάγκες τους. Σκοπός αυτού του εγχειρήματος είναι οι Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες καθώς και οι ιστοσελίδες τους, να μην φαντάζουν φτωχές για Άτομα με ειδικές ανάγκες. Γι αυτό χρειάζεται αφοσίωση από το εξειδικευμένο προσωπικό της Βιβλιοθήκης, πρόβλεψη υπηρεσιών, υποδομών και υποστηρικτικών τεχνολογιών και σεβασμός στις ανάγκες των χρηστών μιας και η «ενσωμάτωση» είναι η νέα πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι βιβλιοθήκες στην εποχή της πληροφορίας. Η μεθοδολογία της έρευνας βασίστηκε σε δύο άξονες. Πρώτον στην επίσημη μετάφραση του «Καταλόγου ενεργειών προσβασιμότητας σε βιβλιοθήκες από άτομα με αναπηρίες» της IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions). Δεύτερον στην ηλεκτρονική έρευνα για τις υποδομές και υπηρεσίες για Άτομα με ειδικές ανάγκες στις ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες που πραγματοποίησε η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΜΟ.ΔΙ.Π.Α.Β.). Τα αποτελέσματα καθώς και τα συμπεράσματα της έρευνας, μας οδήγησαν να εξετάσουμε και να συγκρίνουμε τις ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες ως προς τις υπηρεσίες τους και τις υποδομές που έχουν για Άτομα με ειδικές ανάγκες. Η αναγκαιότητα της πληροφόρησης για όλους κρίνεται επιτακτική και κυρίως της ένταξης των ατόμων με αναπηρία στο ενεργά πληροφοριακό κοινό, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ή και να εκλείψει ο πληροφοριακός και ψηφιακός τους αποκλεισμός.

Λέξεις κλειδιά: Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, Άτομα με ειδικές ανάγκες, Πληροφοριακός αποκλεισμός

Α΄ ΑΞΟΝΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Διεθνής Ομοσπονδία Ενώσεων και Ινστιτούτων Βιβλιοθηκών (IFLA)
Σειρά Επαγγελματικών Αναφορών της IFLA, No. 89

Πρόσβαση σε βιβλιοθήκες από άτομα με αναπηρίες
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

Με την επιμέλεια των : Birgitta Irvall και Gyda Skat Nielsen

Μετάφραση : Λουκία Χρυσάφη

© Copyright 2005 IFLA

Πρόσβαση για όλους σε κάθε βιβλιοθήκη

Σε πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο, η πρόσβαση από χρήστες με ειδικές ανάγκες στη χρήση βιβλιοθηκών δεν είναι ακόμα διαθέσιμη ή ακόμα και αναμενόμενη. Προκειμένου να παρέχονται ίσες ευκαιρίες σε όλους τους χρήστες της βιβλιοθήκης, είναι απαραίτητο να δούμε με τα μάτια αυτών των ομάδων χρηστών τη φυσική κατάσταση των κτιρίων της βιβλιοθήκης, καθώς και τις υπηρεσίες και τα προγράμματα.

Αυτός ο κατάλογος ελέγχου που αναπτύχθηκε από τη μόνιμη επιτροπή Βιβλιοθηκών που εξυπηρετούν μειονεκτούντα άτομα (LSDP) της IFLA σχεδιάστηκε ως πρακτικό εργαλείο για όλους τους τύπους Βιβλιοθηκών (δημόσιες, ακαδημαϊκές, σχολικές, ειδικές) να χρησιμοποιηθεί : 1) για την αξιολόγηση των υφιστάμενων επιπέδων προσβασιμότητας σε κτίρια, υπηρεσίες, τα υλικά και τα προγράμματα και 2) για να βελτιώσει την προσβασιμότητα, όπου χρειάζεται. Οι ανάγκες προσβασιμότητας του προσωπικού της Βιβλιοθήκης δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος εγγράφου.

Για να κάνετε μια Βιβλιοθήκη προσβάσιμη χρειάζεστε οικονομικούς πόρους. Ωστόσο, πολλές βελτιώσεις μπορούν να υλοποιηθούν με πολύ μικρά ποσά - ή ενδεχομένως χωρίς κανένα κόστος. Η λύση συχνά μπορεί να βρεθεί μέσω μιας αλλαγής στην στάση του προσωπικού και τον τρόπο σκέψης του με νέους τρόπους.

Συνιστούμε όπως συμπεριληφθούν στη διαδικασία αξιολόγησης εκπρόσωποι ομάδων αναπηρίας και οργανώσεις υποστήριξης. Οι συνεισφορές από αυτά τα άτομα, μαζί με τα ευρήματα ελέγχου, θα παράσχουν πολύ χρήσιμες πληροφορίες για μέτρα άμεσης ενίσχυσης, καθώς και για κάθε μελλοντικό σχεδιασμό.

Επειδή οι Βιβλιοθήκες και τα κτίριά τους είναι πολύ διαφορετικά σε διάφορες περιοχές του κόσμου, αυτός ο κατάλογος ελέγχου δεν περιλαμβάνει ποσοτικές μετρήσεις. Συνιστούμε το προσωπικό της βιβλιοθήκης να εφαρμόζει τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς της κάθε χώρας ή να τα δοκιμάζει με τους μειονεκτούντες σας.

Η αλλαγή συμβαίνει συχνά αργά - αλλά πιο σημαντικό είναι να επικεντρωθούμε στο πλέον κρίσιμο άμεσο ζήτημα : Να εξασφαλίσουμε την αρχή της ισότητας της πρόσβασης για όλα τα άτομα ανεξάρτητα από την αναπηρία, τόσο στην αξιολόγηση υφιστάμενων κτιρίων και των υπηρεσιών όσο και στο σχεδιασμό νέων.

Να θυμάστε ότι η δική σας ευθύνη είναι να κάνετε τα άτομα με αναπηρία να αισθάνονται ευπρόσδεκτα στη Βιβλιοθήκη.

ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ

Όλοι θα πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιούν τις βιβλιοθήκες μιας χώρας. Το περιβάλλον της Βιβλιοθήκης, η είσοδος, οι τουαλέτες, οι σκάλες, οι ανελκυστήρες και οι ειδικές αίθουσες πρέπει να είναι προσβάσιμες για άτομα με διαφορετικές μορφές αναπηριών. Ένα άτομο σε αναπηρικό καροτσάκι θα πρέπει να μπορεί να φτάνει σε όλα τα τμήματα, ένα άτομο με προβλήματα όρασης θα πρέπει να μπορεί να περπατά με ένα μπαστούνι τυφλού ή ένα σκυλί-οδηγό και να βρει τον δρόμο του χωρίς να χτυπήσει σε εμπόδια. Ένας κωφός πρέπει να μπορεί να επικοινωνεί με το προσωπικό της βιβλιοθήκης. Ένα άτομο με διανοητική αναπηρία θα πρέπει να είναι σε θέση να βρει εύκολα βιβλία και άλλο υλικό. Ένα άτομο με δυσλεξία ή άλλο πρόβλημα ανάγνωσης πρέπει να είναι σε θέση να βρει τον δρόμο γύρω του.

Έξω από τη βιβλιοθήκη

Τα άτομα με αναπηρίες θα πρέπει να μπορούν να φτάνουν στην τοποθεσία, να προσεγγίζουν το κτίριο της βιβλιοθήκης και να εισέρχονται στο κτίριο εύκολα και με ασφάλεια. Εάν η κύρια είσοδος δεν είναι προσβάσιμη, θα πρέπει να υπάρχει μια δευτερεύουσα είσοδος προσβάσιμη, εξοπλισμένη με αυτόματο άνοιγμα πόρτας, ράμπα και τηλέφωνο.

- Επαρκείς θέσεις στάθμευσης που φέρουν το διεθνές σύμβολο για άτομα με ειδικές ανάγκες
- Χώρος στάθμευσης κοντά στην είσοδο της βιβλιοθήκης
- Καθαρές και ευανάγνωστες πινακίδες σήμανσης
- Χωρίς εμπόδια και φωτιζόμενες διαδρομές πρόσβασης στην είσοδο
- Ομαλή και αντιολισθητική επιφάνεια στην είσοδο
- Αν χρειάζεται, μια μη ολισθηρή και όχι πολύ απότομη ράμπα με κιγκλιδώματα να υπάρχει δίπλα στις σκάλες.
- Κάγκελα και στις δύο πλευρές της ράμπας
- Τηλέφωνο στην είσοδο για κωφούς χρήστες

Είσοδος στη Βιβλιοθήκη

Ένα πρόσωπο σε ένα αναπηρικό καροτσάκι ή που χρησιμοποιεί πατερίτσες ή μία περπατούρα θα πρέπει να μπορεί να εισέλθει μέσω της πόρτας και να περάσει από τα σημεία ελέγχου ασφαλείας. Ένα τυφλό πρόσωπο με μία ειδική ράβδο τυφλών ή ένα σκυλί-οδηγό θα πρέπει επίσης να μπορεί να εισέλθει χωρίς να συναντήσει εμπόδια.

- Επαρκής χώρος μπροστά από την πόρτα που θα επιτρέπει σε ένα αναπηρικό καροτσάκι να κάνει ελιγμούς
- Πόρτα εισόδου αρκετά ευρεία ώστε να επιτρέπει την είσοδο αναπηρικού καροτσακίου
- Αυτόματο άνοιγμα πόρτας προσβάσιμο από ένα άτομο σε αναπηρικό καροτσάκι
- Χωρίς σκαλοπάτια στην πόρτα - για εύκολη πρόσβαση σε αναπηρικά καροτσάκια
- Γυάλινες πόρτες που έχουν σημανθεί για την προειδοποίηση ατόμων με προβλήματα όρασης
- Σημεία ελέγχου ασφάλειας της Βιβλιοθήκης που είναι δυνατόν να περάσουν ανάμεσά τους άτομα με αναπηρικό καροτσάκι / περιπατητή ή άλλα βοηθήματα
- Σκάλες και διάδρομοι που επισημαίνονται με χρώμα αντίθεσης
- Εικονογράμματα που οδηγούν σε ανελκυστήρες
- Φωτισμένοι ανελκυστήρες με κουμπιά και πινακίδες σε γραφή Braille και με συνθετική ομιλία
- Κουμπιά ανελκυστήρα προσβάσιμα από αναπηρικό καροτσάκι

Πρόσβαση σε υλικά και υπηρεσίες

Όλα τα μέρη της Βιβλιοθήκης πρέπει να είναι προσβάσιμα. Ο χώρος θα πρέπει να είναι διαρρυθμισμένος με προσοχή και με σαφείς πινακίδες και ένα σχέδιο ορόφου που θα βρίσκεται κοντά στην είσοδο.

Τα Γκισέ εξυπηρέτησης πρέπει να βρίσκονται κοντά στην είσοδο. Τα αναπηρικά καροτσάκια πρέπει να μπορούν να κινούνται μέσα σε ολόκληρη τη Βιβλιοθήκη. Πρέπει να υπάρχει ανελκυστήρας για αναπηρικά καροτσάκια ή ράμπα, αν η

Βιβλιοθήκη έχει περισσότερα από ένα επίπεδα. Δεν θα πρέπει να υπάρχουν σκαλιά εισόδου και όλες οι πόρτες θα πρέπει να έχουν αυτόματα ανοίγματα. Ιδανικά, τα ράφια θα πρέπει να είναι προσβάσιμα από αναπηρική καρέκλα. Ένας αριθμός τραπεζιών ανάγνωσης και θέσεων εργασίας υπολογιστών θα πρέπει να προσαρμόζονται για άτομα σε αναπηρικά καροτσάκια. Πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον μία τουαλέτα για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Ο φυσικός χώρος

- Ευκρινείς και ευανάγνωστες πινακίδες με εικονογράμματα
- Ράφια προσβάσιμα από αναπηρικό καροτσάκι
- Τραπεζία ανάγνωσης και εργασίας υπολογιστών με μεταβαλλόμενα ύψη σε όλη τη Βιβλιοθήκη
- Καθίσματα με ανθεκτικά υποβραχιόνια
 - Απρόσκοπτοι διάδρομοι μεταξύ των βιβλιοστασίων
 - Ορατό και ακουστικό συναγερμό πυρκαγιάς
 - Προσωπικό εκπαιδευμένο για να βοηθήσει τους χρήστες της Βιβλιοθήκης σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης

Τουαλέτες

Η Βιβλιοθήκη πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον μία τουαλέτα για άτομα με ειδικές ανάγκες, εξοπλισμένη με τα εξής:

- Ξεκάθαρα εικονογραφήματα που να δείχνουν τη θέση των τουαλετών
- Πόρτα αρκετά μεγάλη για να εισέλθει ένα αναπηρικό καροτσάκι και επαρκής χώρος για να περιστραφεί μια αναπηρική καρέκλα
- Επαρκής χώρος για να εισέλθει μια αναπηρική καροτσάκι δίπλα στο κάθισμα της τουαλέτας
- Τουαλέτα με λαβές και μοχλό έκπλυσης που προσφέρονται για άτομα σε αναπηρικά καροτσάκια
- Κουμπί συναγερμού προσβάσιμο για άτομα σε αναπηρικά καροτσάκια
- Νιπτήρας και καθρέφτης σε κατάλληλο ύψος

Γκισέ δανεισμού

- Ρυθμιζόμενο γραφείο
- Σύστημα επαγωγικού βρόχου για άτομα με προβλήματα ακοής
- Καρέκλες για ηλικιωμένους και άτομα με ειδικές ανάγκες
- Προσβάσιμοι σταθμοί αυτοεξυπηρέτησης κυκλοφορίας υλικού

Γκισέ πληροφόρησης

- Ρυθμιζόμενο γραφείο
- Οργανωμένο "σύστημα ουράς αναμονής" στον χώρο αναμονής
- Καθίσματα κατάλληλα για ηλικιωμένους και άτομα με ειδικές ανάγκες
- Σύστημα επαγωγικού βρόχου για άτομα με προβλήματα ακοής

Παιδικό τμήμα

- Καθαρή πινακίδα με εικονογράμματα που οδηγούν στο Παιδικό Τμήμα
- Μία έγχρωμη (κίτρινη για ορατότητα) γραμμή δαπέδου που οδηγεί στο τμήμα παιδιών
- Ανεμπόδιστοι διάδρομοι μεταξύ των βιβλιοστασιών
- Διαθεσιμότητα ομιλούντων βιβλίων και άλλων ειδικών μέσω
- Υπολογιστές προσβάσιμοι για παιδιά με αναπηρίες
- Ράφια και κουτιά εικονοβιβλίων προσβάσιμα από αναπηρικό καροτσάκι

Τμήμα για άτομα με αναπηρίες ανάγνωσης, ακοής και άλλες αναπηρίες

Οι χρήστες με αναπηρίες ανάγνωσης χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής όταν επισκέπτονται τη Βιβλιοθήκη. Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης θα πρέπει να έχει γνώση σχετικά με διάφορες αναπηρίες και πώς να εξυπηρετεί χρήστες με αυτές τις αναπηρίες. Το υλικό που παράγεται ειδικά για άτομα με αναπηρίες ανάγνωσης θα πρέπει να είναι εύκολο να εντοπιστεί. Τέτοιο υλικό μπορεί να περιλαμβάνει ομιλούντα βιβλία, βιβλία Braille και με μεγάλα τυπογραφικά βιβλία, τα οποία σε μερικές χώρες παράγονται εμπορικά και σε άλλες χώρες παράγονται από τη Βιβλιοθήκη για τους Τυφλούς.

- Να υπάρχει ένα τμήμα τοποθετημένο σε κεντρικό σημείο με ομιλούντα βιβλία και άλλα υλικά για άτομα με αναπηρίες ανάγνωσης
- Μία έγχρωμη (κίτρινη για ορατότητα) γραμμή δαπέδου που οδηγεί σε αυτό το ειδικό τμήμα

- Ξεκάθαρη σήμανση
- Άνετη περιοχή ανάγνωσης με δυνατό φωτισμό
- Κασετόφωνο, συσκευή αναπαραγωγής CD, συσκευή DAISY (Digital Audio Information System) 1) και άλλος εξοπλισμός που να συνοδεύει την οπτικοακουστική συλλογή
- Φωτιζόμενος μεγεθυντής, ηλεκτρονικός αναγνώστης ή κλειστό κύκλωμα (CCTV)
- Υπολογιστές με προσαρμογείς οθόνης και λογισμικό σχεδιασμένο για άτομα με αναγνωστικές και γνωστικές αναπηρίες

1) DAISY, ψηφιακό σύστημα ομιλούντων βιβλίων που χρησιμοποιείται από πολλές Βιβλιοθήκες για τους τυφλούς.

ΜΟΡΦΕΣ ΜΕΣΩΝ

Όλο το υλικό της Βιβλιοθήκης θα πρέπει να είναι προσβάσιμο σε ιδανικές συνθήκες για όλους τους χρήστες της. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος. Οι Βιβλιοθήκες πρέπει να αποκτούν ομιλούντα βιβλία, βίντεο / DVD βιβλία με υπότιτλους ή / και γλώσσα συμβόλων, βιβλία Braille, προσβάσιμα ηλεκτρονικά βιβλία, ευανάγνωστα βιβλία ή άλλα μη τυπωμένο υλικό. Το προσωπικό της βιβλιοθήκης πρέπει να γνωρίζει πώς να δανείζεται τέτοιο υλικό από άλλες Βιβλιοθήκες, συμπεριλαμβανομένης της Εθνικής Βιβλιοθήκης για τους Τυφλούς (εφόσον υπάρχει). Η παρακάτω ενότητα αναφέρει τις μορφές υλικού που είναι χρήσιμα για άτομα με ειδικές ανάγκες:

Ειδικές μορφές μέσων για άτομα με ειδικές ανάγκες

- Ομιλούντα βιβλία, ομιλούντες εφημερίδες και περιοδικά
- Βιβλία με μεγάλα γράμματα εκτύπωσης
- Ευανάγνωστα βιβλία
- Βιβλία Braille
- Βίντεο / DVD βιβλία με υπότιτλους ή / και γλώσσα συμβόλων
- Ηλεκτρονικά βιβλία
- Βιβλία ανάγλυφων εικόνων

Υπολογιστές

Οι υπολογιστές για δημόσια χρήση πρέπει να είναι προσβάσιμοι και από ΑμεΑ. Πρέπει να υπάρχει γρήγορη και αξιόπιστη τεχνική υποστήριξη τόσο για τους υπολογιστές όσο και για τον προσαρμοστικό εξοπλισμό. Το προσωπικό θα πρέπει να είναι εκπαιδευμένο για την παροχή επιτόπιας υποστήριξης. Οι εθνικοί και τοπικοί φορείς υπεράσπισης και υποστήριξης της αναπηρίας μπορούν να παρέχουν πληροφορίες για το πώς μπορούν να γίνουν προσβάσιμοι οι υπολογιστές.

- Καθορισμένοι σταθμοί εργασίας υπολογιστών προσαρμοσμένοι στις ανάγκες ατόμων σε αναπηρικά καροτσάκια
- Προσαρμοζόμενα πληκτρολόγια ή καλύμματα πληκτρολογίων για χρήστες με κινητικές δυσλειτουργίες
- Καθορισμένοι υπολογιστές εξοπλισμένοι με προγράμματα ανάγνωσης οθόνης, μεγέθυνσης και συνθετικής ομιλίας
- Καθορισμένοι υπολογιστές εξοπλισμένοι με ομιλία και άλλο εκπαιδευτικό λογισμικό κατάλληλο για άτομα με δυσλεξία
- Τεχνική υποστήριξη για υπολογιστές (επιτόπου, αν είναι δυνατόν)
- Προσωπικό ικανό να καθοδηγεί τους χρήστες στη χρήση υπολογιστών

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Το να κάνουμε την βιβλιοθήκη προσβάσιμη για άτομα με ειδικές ανάγκες περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών και δράσεων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες αυτών των ομάδων χρηστών. Η επικοινωνία μεταξύ του προσωπικού της Βιβλιοθήκης και των χρηστών αυτών πρέπει να είναι ξεκάθαρη και συνοπτική. Είναι σημαντικό να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι χρήστες είναι ευπρόσδεκτοι ώστε να είναι πιθανή η επανεπιστοφή στη Βιβλιοθήκη. Το προσωπικό της Βιβλιοθήκης πρέπει να έχει κατά νου ότι τα άτομα με αναπηρίες έχουν να ξεπεράσουν όχι μόνο φυσικά εμπόδια, αλλά και ψυχολογικούς φραγμούς μέχρι να φτάσουν στη βιβλιοθήκη και να γνωστοποιήσουν τις ανάγκες τους.

Πώς να εκπαιδεύσετε το προσωπικό της Βιβλιοθήκης

Η προσβασιμότητα της Βιβλιοθήκης πρέπει να είναι μια σαφώς καθορισμένη διοικητική ευθύνη. Ένας συγκεκριμένος υπάλληλος πρέπει να ενεργεί ως σύνδεσμος με ομάδες αναπηρίας και φορείς υποστήριξής τους. Είναι σημαντικό όλο το προσωπικό να γνωρίζει σχετικά με τους διάφορους τύπους αναπηριών και το πώς μπορεί να βοηθήσει καλύτερα τον χρήστη. Το προσωπικό θα πρέπει επίσης να επικοινωνεί απευθείας με τον χρήστη και όχι μέσω του ατόμου που τον φροντίζει. Παραδείγματα κατάλληλης εκπαίδευσης του προσωπικού περιλαμβάνουν:

- Προσκαλέστε άτομα με αναπηρία να παρευρίσκονται σε συναντήσεις του προσωπικού για να μιλήσουν για τις ανάγκες τους ως χρήστες της Βιβλιοθήκης.
- Διανέμετε στο προσωπικό μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων ή / και με άλλες μορφές πληροφόρησης σε τακτική βάση σχετικά με τις υπηρεσίες βιβλιοθήκης για συγκεκριμένες ομάδες αναπήρων.
- Συμπεριλάβετε πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης για ειδικές ομάδες χρηστών στο ενημερωτικό υλικό εξοικείωσης για το νέο προσωπικό.

Ειδικές υπηρεσίες για άτομα ΑΜΕΑ

- Υπηρεσία παράδοσης τεκμηρίων στο σπίτι σε άτομα που δεν μπορούν να έρθουν στη Βιβλιοθήκη
- Απομακρυσμένες υπηρεσίες για άτομα σε ιδρύματα ή εγκαταστάσεις φροντίδας
- Υπηρεσία ανάγνωσης για χρήστες με δυσκολίες ανάγνωσης (π.χ. σύντομα κείμενα, γράμματα, οδηγίες, άρθρα σε κασέτα ή CD) ή σάρωση κειμένων για να είναι προσβάσιμα σε έναν υπολογιστή με δυνατότητα ανάγνωσης οθόνης
- Τακτικές διαβουλεύσεις για άτομα με αναπηρίες ανάγνωσης

Πώς να παρέχετε υπηρεσίες πληροφόρησης σε ΑμεΑ

Η Βιβλιοθήκη πρέπει να οργανώνει ξεναγήσεις στο κτίριο της Βιβλιοθήκης τόσο σε άτομα όσο και σε ομάδες ατόμων με ειδικές ανάγκες. Πολλοί από αυτούς τους χρήστες μπορεί να έχουν δυσκολίες στην ανάγνωση πληροφοριών σχετικά με τη Βιβλιοθήκη. Επομένως, οι πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση, τις υπηρεσίες, τα υλικά και τα προγράμματα θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στις εναλλακτικές μορφές που αναφέρονται παρακάτω (επιλέξτε τις μορφές ήχου και εικόνας που χρησιμοποιούνται συνήθως από τα ΑμεΑ με αναπηρίες στη χώρα σας):

Για άτομα με προβλήματα όρασης

- Πληροφορίες με μεγάλους χαρακτήρες
- Πληροφορίες με κασέτα ήχου, CD / DVD ή σε μορφή DAISY
- Πληροφορίες σε Braille
- Πληροφορίες σε προσιτή για ΑμεΑ ιστοσελίδα της Βιβλιοθήκης

Για κωφούς ή άτομα με προβλήματα ακοής

- Πληροφορίες σε βίντεο με υπότιτλους και / ή νοηματική γλώσσα
- Πληροφορίες μέσω κειμενοφώνου ή / και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
- Πληροφορίες στον προσιτό ιστότοπο της Βιβλιοθήκης (οι πληροφορίες ήχου πρέπει επίσης να είναι διαθέσιμες ως κείμενο)
- Εύκολα στην ανάγνωση κείμενα για τους χρήστες που γεννήθηκαν κωφοί ή έγιναν κωφοί πριν να αποκτήσουν γλωσσικές δεξιότητες

Για άτομα με δυσκολίες ανάγνωσης (άτομα με δυσλεξία ή αδύναμους αναγνώστες)

- Πληροφορίες γραμμένες σε ένα ευανάγνωστο κείμενο
- Πληροφορίες σε κασέτα ήχου / βίντεο, CD / DVD ή σε μορφή Daisy
- Πληροφορίες σε προσιτή ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης

Για άτομα με σωματικές αναπηρίες

- Πληροφορίες σε κασέτα ήχου / βίντεο ή σε CD / DVD ή σε μορφή DAISY
- Πληροφορίες σε προσβάσιμο ιστότοπο

Για άτομα με προβλήματα κατανόησης

- Πληροφορίες σε μορφή εύκολη να αναγνωστεί
- Πληροφορίες σχετικά με την ταινία ήχου / βίντεο, το CD / DVD ή σε μορφή DAISY
- Πληροφορίες σε προσιτή ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης

Πληροφορίες για άτομα με αναπηρίες : Κατάλληλοι τύποι Μέσων

Ομάδες αναπηρίας	Μεγάλη εκτύπωση	Κασέτα/DAISY CD/DVD	Braille	Ιστότοπος	Βίντεο με υπότιτλους	Τηλέφωνα κειμένου	Ευανάγνωστο κείμενο
Με προβλήματα όρασης	X	X	X	X			
Κωφοί και άτομα με προβλήματα ακοής				X	X	X	X
Δυσκολίες ανάγνωσης	X	X		X			X
Σωματικές αναπηρίες		X		X			
Άτομα με προβλήματα κατανόησης		X		X			X

Πώς μπορείτε να κάνετε εύκολα κατανοητή την πληροφόρηση;

Το ενημερωτικό υλικό πρέπει να είναι κατανοητό σε όλους τους χρήστες. Οι ακόλουθες οδηγίες ισχύουν τόσο για τις πληροφορίες σε χαρτί όσο και σε ιστοσελίδες:

- Γράφετε με σαφήνεια και με σύντομες προτάσεις
- Αποφύγετε ξενόγλωσσες λέξεις
- Εισάγετε αρκετό κενό μεταξύ των παραγράφων και των ομάδων κειμένου
- Συμπεριλάβετε εικονογραφήσεις στην ίδια σελίδα ως συνοδευτικό του κειμένου
- Χρησιμοποιείτε σκούρο κείμενο σε λευκό ή ανοιχτόχρωμο φόντο - άτονο κείμενο σε σκούρο φόντο

Δείτε επίσης τις Οδηγίες της IFLA για Εύκολα Ευανάγνωστα Υλικά!

Δικτυακός τόπος

Ο δικτυακός τόπος και ο κατάλογος της βιβλιοθήκης πρέπει να είναι πλήρως προσβάσιμοι για άτομα με αναπηρίες ανάγνωσης μέσω της δυνατότητας μεγέθυνσης και των αναγνωστών οθόνης, σε συνδυασμό με συνθετική ομιλία ή οθόνες Braille. Χρησιμοποιείτε ένα σαφή και λογικό σχεδιασμό που περιλαμβάνει γραπτές επεξηγήσεις για το οπτικό ή το ακουστικό περιεχόμενο. Βεβαιωθείτε ότι το κείμενο και τα γραφικά μπορούν να γίνουν κατανοητά χωρίς τη χρήση του χρώματος. Πληροφορίες σχετικά με προσβάσιμους ιστότοπους μπορούν να βρεθούν στην Πρωτοβουλία για την προσβασιμότητα στον παγκόσμιο ιστό της Κοινοπραξίας World Wide Web <http://www.w3c.org/wai>. Μπορείτε να συμβουλευτείτε επίσης την Εθνική Βιβλιοθήκη για τους Τυφλούς.

- Κάντε το σχεδιασμό λογικό και εύκολο στην πλοήγηση
- Κάντε την παιδική ιστοσελίδα προσβάσιμη
- Παρέχετε λογισμικό για μεγέθυνση κειμένου, αλλαγή γραμματοσειράς και αντίθεσης, μήκους των γραμμών και του διαστήματος μεταξύ των γραμμών
- Δώστε εναλλακτικές μορφές σε αρχεία .pdf και .doc - κατά προτίμηση μη μορφοποιημένο κείμενο (.txt)
- Ξεχωρίστε τα περιεχόμενα από το σχέδιο - χρησιμοποιήστε συγκεκριμένα στυλ για να καθοδηγήσετε την παρουσίαση και τη διάταξη
- Συμπεριλάβετε τη δυνατότητα αναζήτησης στον ιστότοπό σας

- Αποφύγετε πλαίσια και πίνακες
- Αποφύγετε τις κινούμενες εικόνες και κείμενα
- Χρησιμοποιήστε σχετικές μετρήσεις για το κείμενο
- Συνοδεύστε τον ήχο με κείμενο

Πώς να συνεργαστείτε με άτομα και φορείς στήριξης ατόμων με ειδικές ανάγκες

Η συνεργασία με τους εκπροσώπους φορέων ατόμων με ειδικές ανάγκες και των ατόμων είναι σημαντική προκειμένου να προσεγγιστούν όλοι οι πολίτες και να δημιουργηθεί εμπιστοσύνη για τις υπηρεσίες και τα προγράμματα της βιβλιοθήκης. Αυτές οι προσπάθειες εξωστρέφειας θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν:

- Επίσημη πρόσκληση για συνεργασία σε διάφορα έργα
- Μια κοινή συνάντηση "brain storming"
- Προγραμματισμένες δραστηριότητες στη βιβλιοθήκη, για παράδειγμα:
 - Εκστρατείες ενημέρωσης και εκδόσεις για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τις αναπηρίες - Περίπτερα με ενημερωτικό υλικό – Συντονίστε συνέδρια για θέματα αναπηρίας - Ψυχαγωγία για παιδιά και ενήλικες με ειδικές ανάγκες
- Τακτικές συναντήσεις με οργανισμούς ή / και μεμονωμένους χρήστες για τη συζήτηση μελλοντικών πρωτοβουλιών
- Οδηγίες για άτομα με ειδικές ανάγκες σχετικές με τον τρόπο χρήσης της βιβλιοθήκης, των υπολογιστών και άλλου τεχνικού εξοπλισμού
- Ομάδες συζήτησης
- Κοινά αναπτυξιακά έργα
- Κοινές επαφές σε ΜΜΕ

Ηλεκτρονική Έρευνα για τις υποδομές και υπηρεσίες για
Άτομα με ειδικές ανάγκες στις ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες

Το Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο το οποίο συμπληρώθηκε από τους υπεύθυνους βιβλιοθηκονόμους των Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών αποτελείται από 30 ερωτήσεις.

Το **Ερωτηματολόγιο** χωρίζεται σε έξι ενότητες :

A. Αρχικά περιλαμβάνει στοιχεία για τη Βιβλιοθήκη. Οι ερωτήσεις που κλήθηκαν να απαντήσουν οι υπεύθυνοι ήταν οι ακόλουθες:

Q1. Πληκτρολογήστε το πλήρες όνομα της Βιβλιοθήκης σας

Q2. Υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη σας υποδομές και υπηρεσίες για ΑμεΑ; Αν η απάντηση είναι καταφατική προχωρήστε στην απάντηση και των υπόλοιπων ερωτήσεων ξεκινώντας από την ερώτηση 4. Αν η απάντηση είναι αρνητική απαντήστε μόνο στην ερώτηση 3.

Q3. Για ποιο λόγο δεν παρέχει η Βιβλιοθήκη σας υπηρεσίες σε Άτομα με Αναπηρίες;

- Έλλειψη οικονομικών πόρων.
- Έλλειψη υποδομών υποστήριξης.
- Έλλειψη Πολιτικής Βιβλιοθήκης.

- Πολύ χαμηλό ποσοστό επισκεψιμότητας από ΑμεΑ.
- Άλλο.

Q4. Υπάρχει στη Βιβλιοθήκη σας γραπτή πολιτική που να περιγράφει τις ειδικές υπηρεσίες που παρέχονται στα ΑμεΑ;

Q5. Σε ποιες από τις ακόλουθες κατηγορίες ανήκουν τα ΑμεΑ που χρησιμοποιούν τη Βιβλιοθήκη σας;

- Προβλήματα όρασης.
- Προβλήματα ακοής.
- Δυσλεξία.
- Κινητικά προβλήματα.
- Νοητική ανεπάρκεια.
- Άλλο.

B. Στη δεύτερη ενότητα εξετάζεται η θέση και η πρόσβαση στον χώρο της Βιβλιοθήκης. Τα ερωτήματα που τέθηκαν ήταν τα ακόλουθα :

Q6. Υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη σας οι κατάλληλες υποδομές (π.χ. χώροι στάθμευσης οχημάτων για ΑμεΑ, μπάρες, ράμπες κτλ.) που διευκολύνουν την πρόσβαση των ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης;

Q7. Υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη σας οι κατάλληλες υποδομές (π.χ. μπάρες, ράμπες, κτλ.) που διευκολύνουν την πρόσβαση των ΑμεΑ στους διάφορους χώρους (γκισέ δανεισμού, βιβλιοστάσια, συλλογές, αναγνωστήρια, χώρος Η/Υ, φωτοτυπικά μηχανήματα, ανελκυστήρες, έξοδοι κινδύνου, τουαλέτες κτλ.) της Βιβλιοθήκης;

Q8. Υπάρχει επαρκής, σαφής και κατάλληλη για ΑμεΑ σήμανση (έντυπος χάρτης Βιβλιοθήκης, κάτοψη κτιρίου, απτικός χάρτης, εικονογραφημένες πληροφορίες και οδηγίες, μεγαλογράμματη γραφή στις ράχες των βιβλίων) στη Βιβλιοθήκη;

Q9. Είναι κατάλληλα τα έπιπλα της Βιβλιοθήκης (καρέκλες, γραφεία ανάγνωσης, скаμνάκια για βιβλία κτλ.) για τις ανάγκες των ΑμεΑ;

Q10. Είναι ο εξοπλισμός της Βιβλιοθήκης (φωτοτυπικά μηχανήματα, σαρωτές, κτλ.) εύκολα προσβάσιμος σε ΑμεΑ;

Q11. Υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη ειδικοί χώροι φιλοξενίας & υποδοχής ΑμεΑ;

Γ. Ακολουθως η τρίτη ενότητα αφορά τις υπηρεσίες που προσφέρει η Βιβλιοθήκη σε ΑμεΑ. Τα ερωτήματα που τέθηκαν ήταν τα ακόλουθα :

Q12. Ποιες από τις ακόλουθες υπηρεσίες προσφέρει η Βιβλιοθήκη σας;

- Βιβλία Braille.
- Εκτυπωτές Braille.
- Ομιλούντα βιβλία και εξοπλισμός ανάγνωσης βιβλίων για ΑμεΑ.
- Ασύρματο ποντίκι κεφαλής.
- Πληκτρολόγιο Intellikeys.
- Συνθέτες λόγου.
- Υπολογιστές με δυνατότητα μεγέθυνσης της οθόνης.
- Ηλεκτρονικές συνδρομές, Ηλεκτρονικά βιβλία, cd-roms, dvds, κατάλογοι για ΑμεΑ.
- Ευέλικτος δανεισμός (μεγάλα χρονικά διαστήματα με δυνατότητες επέκτασής τους, εξουσιοδότηση άλλων εγγεγραμμένων μελών να δανείζονται εκ μέρους τους, κ.ά.) για ΑμεΑ.
- Διαδανεισμός για ΑμεΑ.
- Άλλο.

Q13. Ενημερώνονται οι χρήστες ΑμεΑ για τη χρήση των παραπάνω υπηρεσιών;

Q14. Κατέχει η Βιβλιοθήκη σας ειδικό λογισμικό για ΑμεΑ; Αν η απάντηση είναι καταφατική απαντήστε και την ερώτηση 15, διαφορετικά προχωρήστε απευθείας στην ερώτηση 16.

Q15. Ποιο λογισμικό είναι αυτό;

Q16. Πόσοι υπολογιστές υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη με αυτό το λογισμικό;

Q17. Διοργανώνει η Βιβλιοθήκη δράσεις για ΑμεΑ; Αν η απάντηση είναι καταφατική απαντήστε και την ερώτηση 18, διαφορετικά προχωρήστε απευθείας στην ερώτηση 19.

Q18. Ποιες από τις παρακάτω δράσεις έχει διοργανώσει η Βιβλιοθήκη σας κατά το προηγούμενο διάστημα;

- Λέσχες ανάγνωσης (book clubs).
- Υπηρεσίες ανάγνωσης (“Reading services”).
- Προετοιμασία και σύνταξη βιβλιογραφίας για συγκεκριμένες αναπηρίες.
- “Reading at home” (ταχυδρομική αποστολή βιβλίων στα σπίτια των ΑμεΑ).
- Εξουσιοδότηση άλλων ατόμων να δανείζονται εκ μέρους των ΑμεΑ.
- Άλλο.

Q19. Παράγει η Βιβλιοθήκη υλικό (σκανάρισμα βιβλίων για Αμεα κτλ.) για ΑμεΑ;

Q20. Ενημερώνονται οι χρήστες ΑμεΑ για την υπηρεσία Amelib του ΣΕΑΒ;

Δ. Στην τέταρτη ενότητα καταγράφεται η εμπειρία και η κατάρτιση του προσωπικού των Βιβλιοθηκών σε θέματα σχετικά με τα ΑμεΑ. Τέθηκαν τα ακόλουθα ερωτήματα :

Q21. Έχει λάβει το προσωπικό της Βιβλιοθήκης ειδική κατάρτιση για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ; Αν η απάντηση είναι καταφατική απαντήστε και την ερώτηση 22, διαφορετικά προχωρήστε απευθείας στην ερώτηση 23.

Q22. Με ποιον ή ποιους από τους παρακάτω τρόπους έχει λάβει το προσωπικό κατάρτιση για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ;

- Εξειδικευμένα μαθήματα σε προπτυχιακό επίπεδο.
- Εξειδικευμένα μαθήματα σε μεταπτυχιακό επίπεδο.
- Μεταπτυχιακό με θέμα ΑμεΑ.
- Διδακτορικό με θέμα ΑμεΑ.
- Σεμινάρια Επιμόρφωσης.
- Άλλο.

Q23. Έχει λάβει το προσωπικό της Βιβλιοθήκης ειδική επιμόρφωση σε αναπηρικά ζητήματα (Disability Liaison), ώστε να βοηθά τα ΑμεΑ με τις τεχνικές συσκευές, να συμβάλλει στο κομμάτι της ιστοσελίδας και της συλλογής της Βιβλιοθήκης που αφορά τα ΑμεΑ, κ.ο.κ.

Q24. Υπάρχουν μέλη του προσωπικού της Βιβλιοθήκης που γνωρίζουν τη νοηματική γλώσσα;

Ε. Η πέμπτη ενότητα σχετίζεται με τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Βιβλιοθήκης για ΑμεΑ:

Q25. Διοργανώνει η Βιβλιοθήκη σας εκπαιδευτικά προγράμματα χρηστών για ΑμεΑ (σεμινάρια, διαλέξεις) για τη χρήση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης;

Q26. Υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη ενημερωτικά φυλλάδια (για τον κανονισμό, τις δραστηριότητες, τις υπηρεσίες) για ΑμεΑ σε διάφορες μορφές;

Q27. Διοργανώνει η Βιβλιοθήκη ειδικές ξεναγήσεις προσανατολισμού για ΑμεΑ;

ΣΤ. Η έκτη ενότητα σχετίζεται με τον βαθμό χρήσης των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης για ΑμεΑ:

Q28. Πόσο συχνά επισκέπτονται τη Βιβλιοθήκη σας ΑμεΑ;

- Καμία – 2 φορές την εβδομάδα.
- 3-5 φορές την εβδομάδα.
- Καθημερινά.
- Μια φορά στις 10 μέρες.
- Μια φορά τον μήνα.
- Άλλο.

Q29. Πόσα Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ) κατά προσέγγιση επισκέπτονται τη Βιβλιοθήκη σας;

- 1-10
- 10-30
- 30-50

- 50+
- Άλλο

Z. Η τελευταία ενότητα αφορά την πολιτική της Βιβλιοθήκης για το μέλλον αναφορικά με τα ΑμεΑ. Το ερώτημα που τέθηκε ήταν:

Q30. Σχεδιάζει η Βιβλιοθήκη σας την ανάπτυξη υποδομών για ΑμεΑ για το προσεχές διάστημα;

A. Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες

Στην έρευνα συμμετείχαν 60 Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες από τα Ανώτατα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα της χώρας. Πρόκειται τόσο για Κεντρικές Βιβλιοθήκες όσο και Βιβλιοθήκες - Παραρτήματα.

Ειδικότερα συμμετείχαν 46 Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες Πανεπιστημίων και 14 Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες Τεχνολογικών Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων.

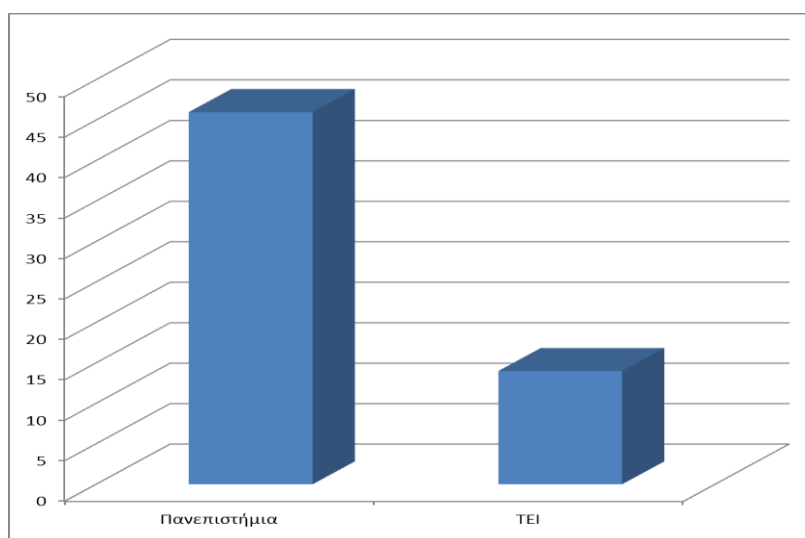
Τα παραπάνω στοιχεία αποτυπώνονται στον Πίνακα 1, αλλά και στο Γράφημα 1 :

Πίνακας 1 : Βιβλιοθήκες Πανεπιστημίων και ΤΕΙ

	Πανεπιστήμια	ΤΕΙ
Βιβλιοθήκες	46	14

Το Γράφημα 2 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 2 : Βιβλιοθήκες Πανεπιστημίων και ΤΕΙ

Q2. Υποδομές και υπηρεσίες για ΑμεΑ στη Βιβλιοθήκη

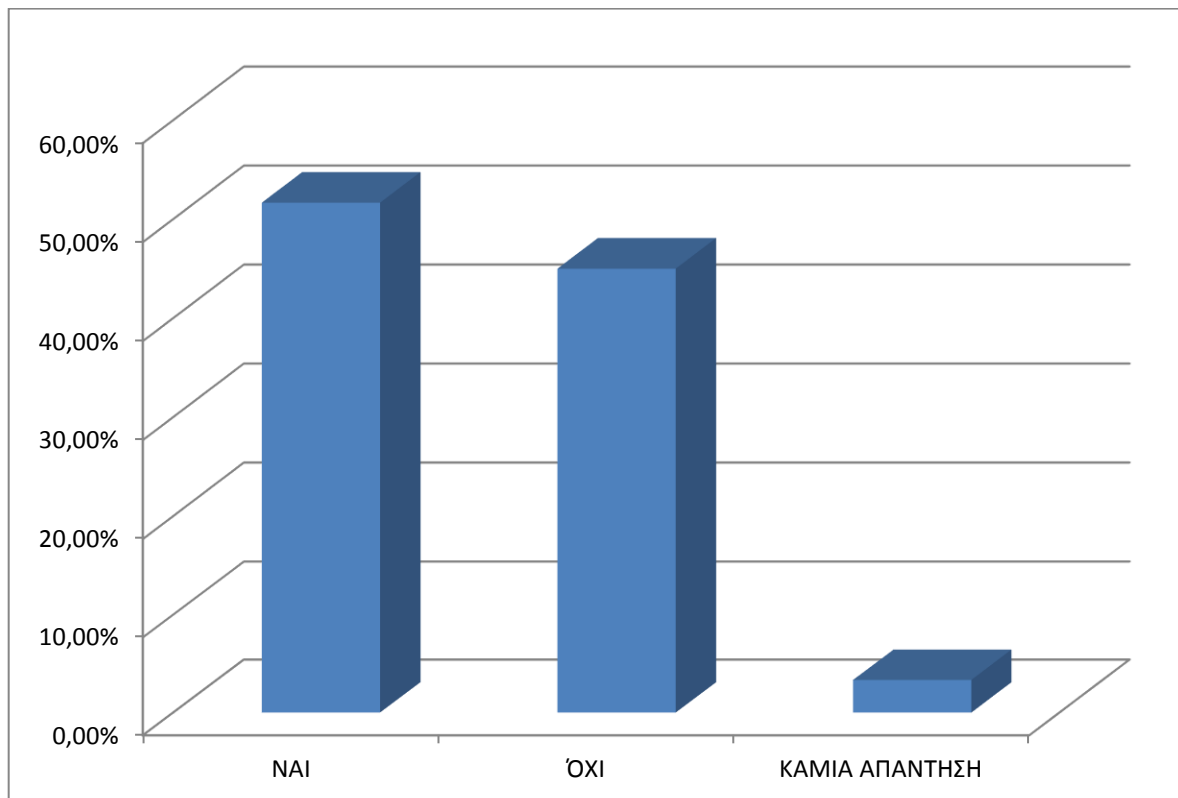
Η ερώτηση αφορά στο αν υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη σας υποδομές και υπηρεσίες για ΑμεΑ. Το 51,46% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 45% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 3,33% δεν έδωσε απάντηση.

Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 2 : Υποδομές και υπηρεσίες για ΑμεΑ στη Βιβλιοθήκη

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	51,67%	45,00%	3,33%

Το Γράφημα 2 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 2 : Υποδομές και υπηρεσίες για ΑμεΑ στη Βιβλιοθήκη

Q3. Αίτια έλλειψης υποδομών για ΑμεΑ

Η ερώτηση Q3 αφορά στους λόγους που οι Βιβλιοθήκες δεν παρέχουν υπηρεσίες σε Άτομα με Αναπηρίες. Οι απαντήσεις των Βιβλιοθηκών μοιράστηκαν κυρίως μεταξύ τριών απαντήσεων. Η «έλλειψη οικονομικών πόρων» και η «έλλειψη υποδομών υποστήριξης» συγκέντρωσαν από 31,67% και ακολούθησε το «πολύ χαμηλό ποσοστό επισκεψιμότητας από ΑμεΑ» με 30%. Η «έλλειψη πολιτικής της Βιβλιοθήκης» έλαβε 10% ενώ την απάντηση «Άλλο» επέλεξε το 3,33%.

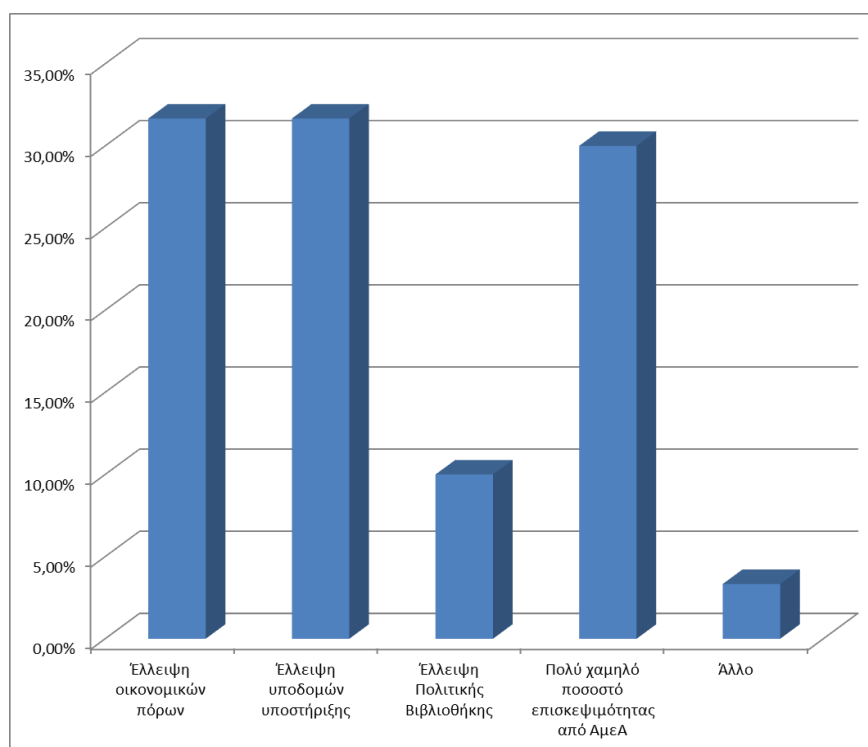
Ο Πίνακας 3 αποτυπώνει αναλυτικά τα δεδομένα:

Πίνακας 3: Αίτια έλλειψης υποδομών για ΑμεΑ

	Έλλειψη οικονομικών πόρων	Έλλειψη υποδομών υποστήριξης	Έλλειψη Πολιτικής Βιβλιοθήκης	Πολύ χαμηλό ποσοστό επισκεψιμότητας από ΑμεΑ	Άλλο
Βιβλιοθήκες	31,67%	31,67%	10,00%	30,00%	3,33%

Το Γράφημα 3 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 3 : Αίτια έλλειψης υποδομών για ΑμεΑ

Q4. Γραπτή πολιτική για ΑμεΑ στη Βιβλιοθήκη

Η ερώτηση αφορά στο αν υπάρχει στη Βιβλιοθήκη γραπτή πολιτική που να περιγράφει τις ειδικές υπηρεσίες που παρέχονται στα ΑμεΑ. Το 13,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 65% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 21,67% δεν έδωσε απάντηση.

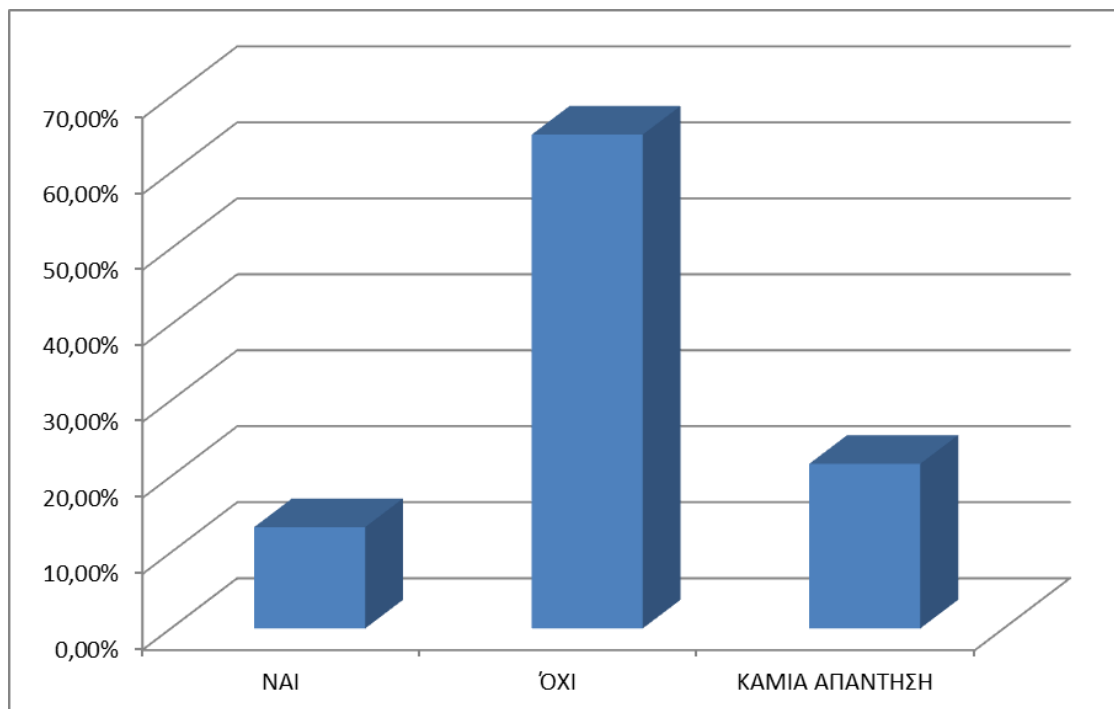
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 4 : Γραπτή πολιτική για ΑμεΑ στη Βιβλιοθήκη

	Ναι	Όχι	Κ/Α - Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	13,33%	65,00%	21,67%

Το Γράφημα 4 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 4 : Γραπτή πολιτική για ΑμεΑ στη Βιβλιοθήκη

Q5. Κατηγορίες ΑμεΑ

Η ερώτηση Q3 αφορά στις κατηγορίες στις οποίες ανήκουν τα Άτομα με Αναπηρίες που χρησιμοποιούν τη Βιβλιοθήκη. Οι απαντήσεις των Βιβλιοθηκών παρουσιάζονται μοιρασμένες. Το 41,67% των Βιβλιοθηκών δήλωσε ότι εξυπηρετεί χρήστες με «προβλήματα όρασης», το 21,67% με «προβλήματα ακοής», το 28,33% με «δυσλεξία», το 75% με «κινητικά προβλήματα» και το 13,33% με «νοητική ανεπάρκεια». Ποσοστό 8,33% επέλεξε την απάντηση «Άλλο».

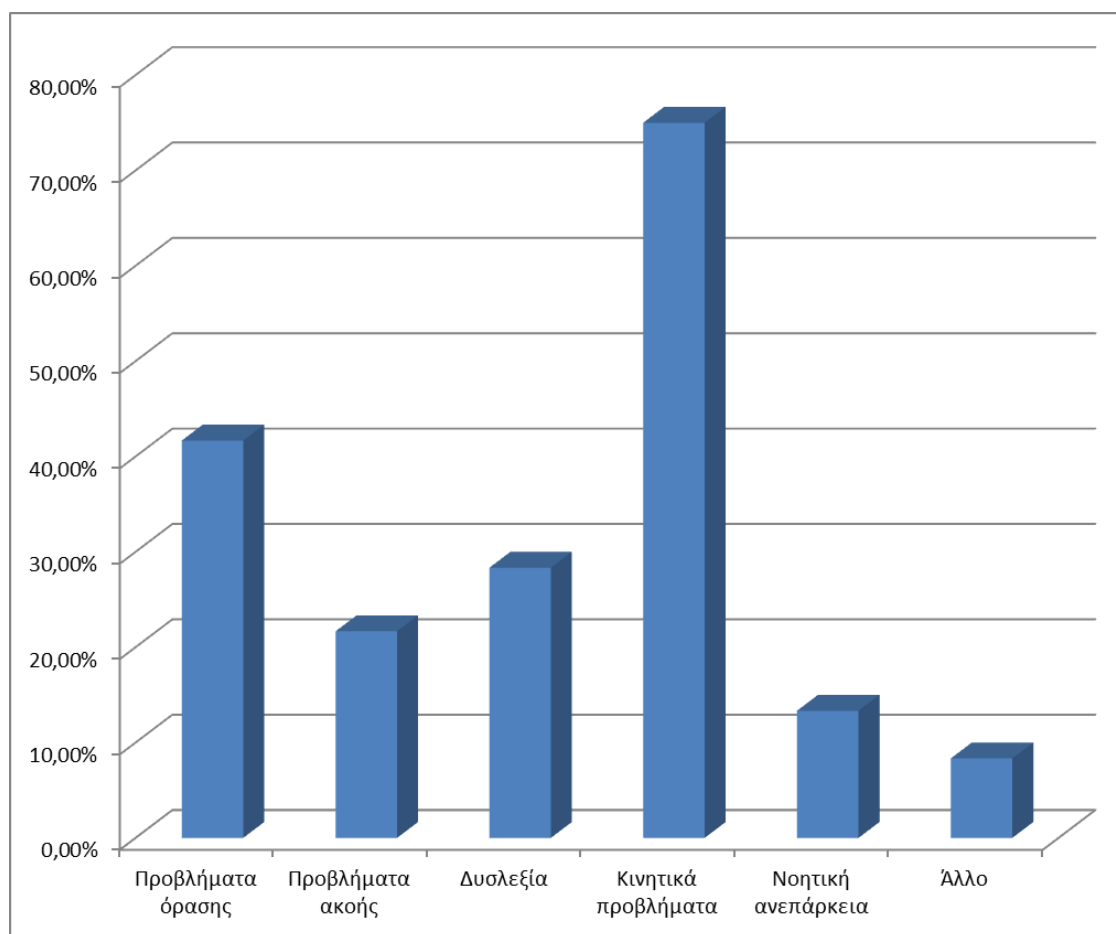
Ο Πίνακας 5 αποτυπώνει αναλυτικά τα δεδομένα:

Πίνακας 5: Κατηγορίες ΑμεΑ

	Προβλήματα όρασης	Προβλήματα ακοής	Δυσλεξία	Κινητικά προβλήματα	Νοητική ανεπάρκεια	Άλλο
Βιβλιοθήκες	41,67%	21,67%	28,33%	75,00%	13,33%	8,33%

Το Γράφημα 5 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 3 : Κατηγορίες ΑμεΑ

Q6. Υποδομές για την πρόσβαση των ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης

Η ερώτηση αφορά στο αν υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη υποδομές για την πρόσβαση των ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης. Το 58,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 28,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 13,33% δεν έδωσε απάντηση.

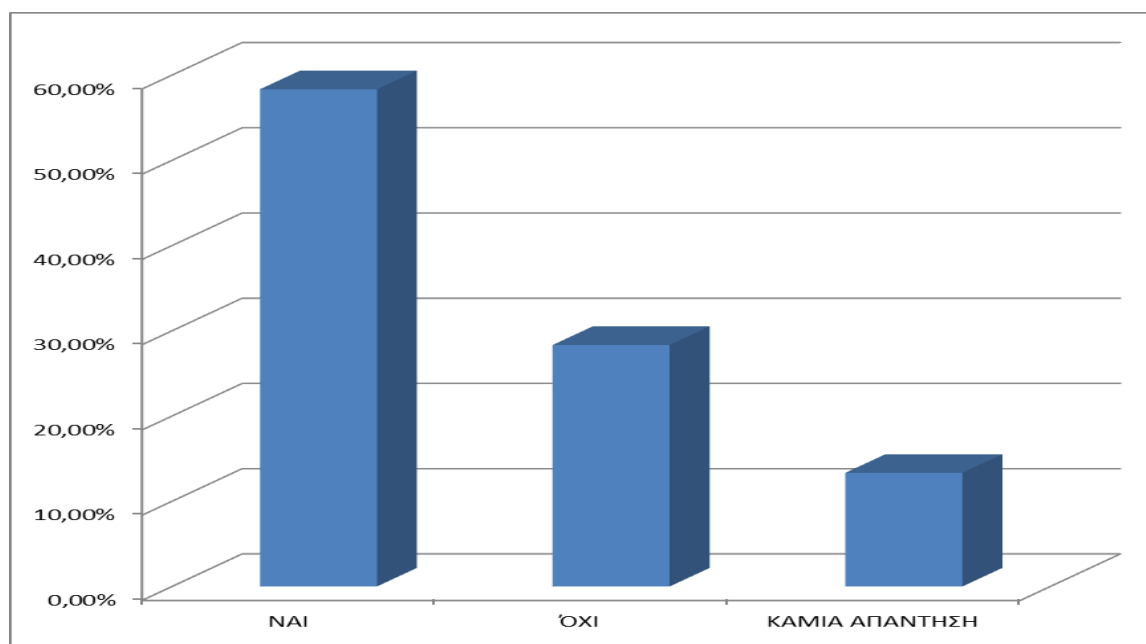
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 6 : Υποδομές για την πρόσβαση των ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	58,33%	28,33%	13,33%

Το Γράφημα 6 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 6 : Υποδομές για την πρόσβαση των ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης

Q7. Υποδομές για την πρόσβαση των ΑμεΑ στους διάφορους χώρους της Βιβλιοθήκης

Η ερώτηση αφορά στο αν υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές (π.χ. χώροι στάθμευσης οχημάτων για ΑμεΑ, μπάρες, ράμπες κτλ.) που διευκολύνουν την πρόσβαση των ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης. Το 48,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 40% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 11,67% δεν έδωσε απάντηση.

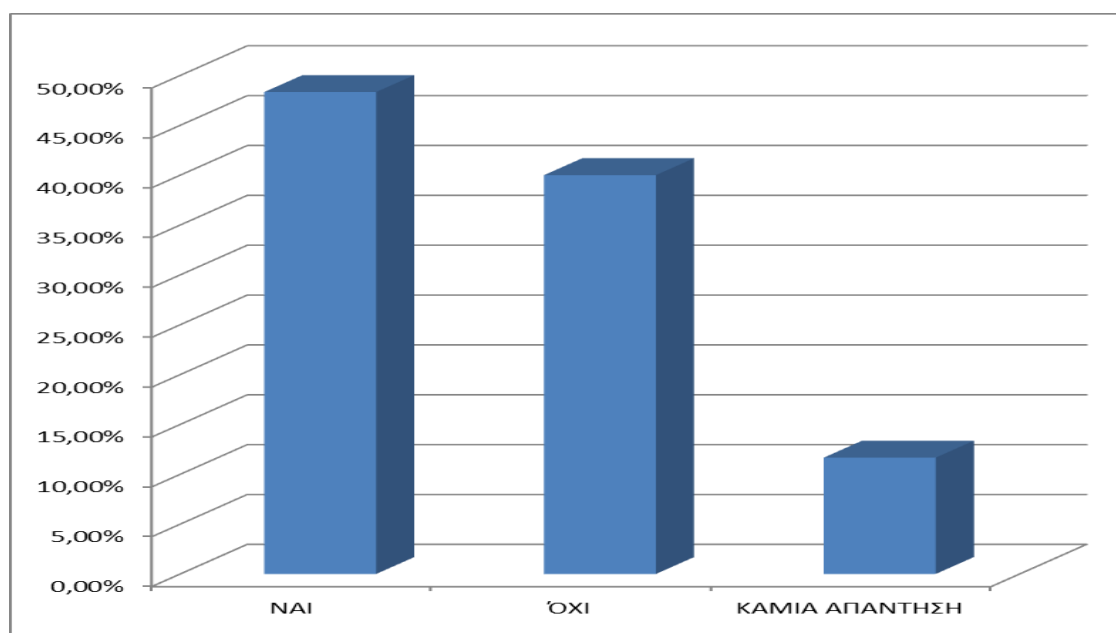
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 7 : Υποδομές για την πρόσβαση των ΑμεΑ στους διάφορους χώρους της Βιβλιοθήκης

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	48,33%	40,00%	11,67%

Το Γράφημα 7 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 7 : Υποδομές για την πρόσβαση των ΑμεΑ στους διάφορους χώρους της Βιβλιοθήκης

Q8. Σήμανση για ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης

Η ερώτηση αφορά στο αν υπάρχει επαρκής, σαφής και κατάλληλη για ΑμεΑ σήμανση (έντυπος χάρτης Βιβλιοθήκης, κάτοψη κτιρίου, απτικός χάρτης, εικονογραφημένες πληροφορίες και οδηγίες, μεγαλογράμματη γραφή στις ράχες των βιβλίων) στη Βιβλιοθήκη. Το 6,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 78,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 15% δεν έδωσε απάντηση.

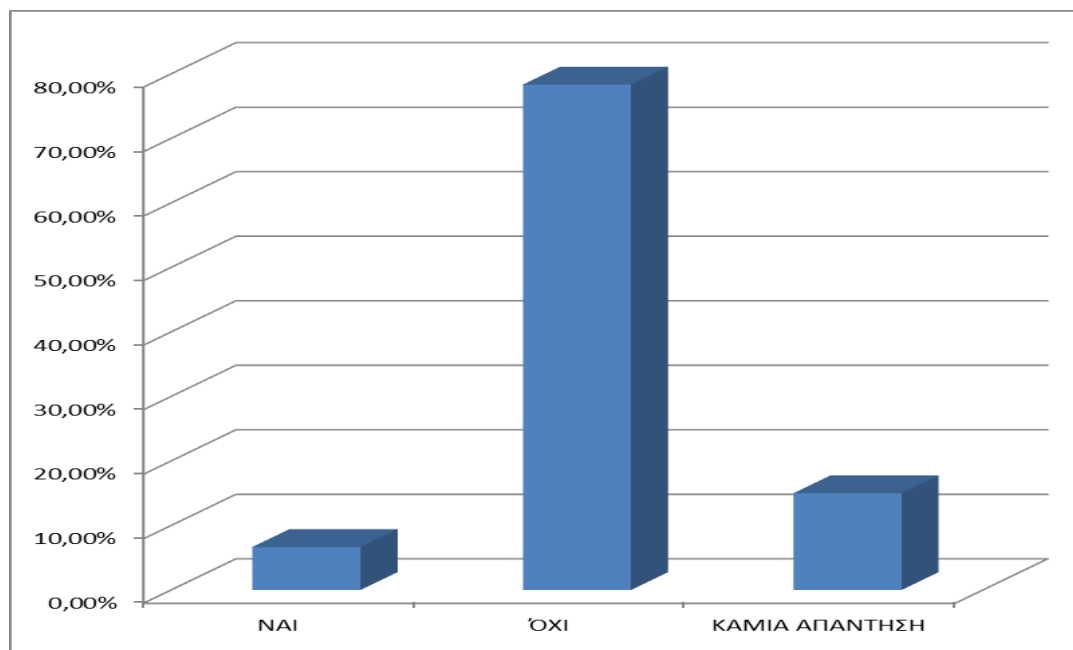
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 8 : Σήμανση για ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	6,67%	78,33%	15,00%

Το Γράφημα 8 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 8 : Σήμανση για ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης

Q9. Κατάλληλη επίπλωση για ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο αν είναι κατάλληλα τα έπιπλα της Βιβλιοθήκης (καρέκλες, γραφεία ανάγνωσης, скаμνάκια για βιβλία κτλ.) για τις ανάγκες των ΑμεΑ. Το 21,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 60% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 18,33% δεν έδωσε απάντηση.

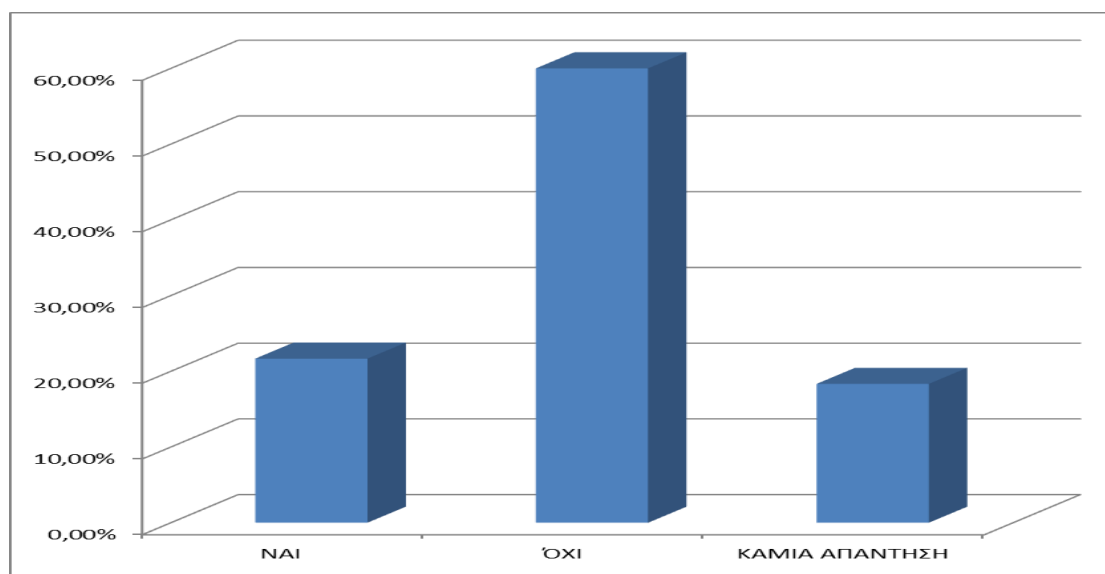
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 9 : Κατάλληλη επίπλωση για ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	21,67%	60,00%	18,33%

Το Γράφημα 9 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 9 : Κατάλληλη επίπλωση για ΑμεΑ

Q10. Εξοπλισμός εύκολα προσβάσιμος σε ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο αν είναι ο εξοπλισμός της Βιβλιοθήκης (φωτοτυπικά μηχανήματα, σαρωτές, κτλ.) εύκολα προσβάσιμος σε ΑμεΑ. Το 45% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 30% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 25% δεν έδωσε απάντηση.

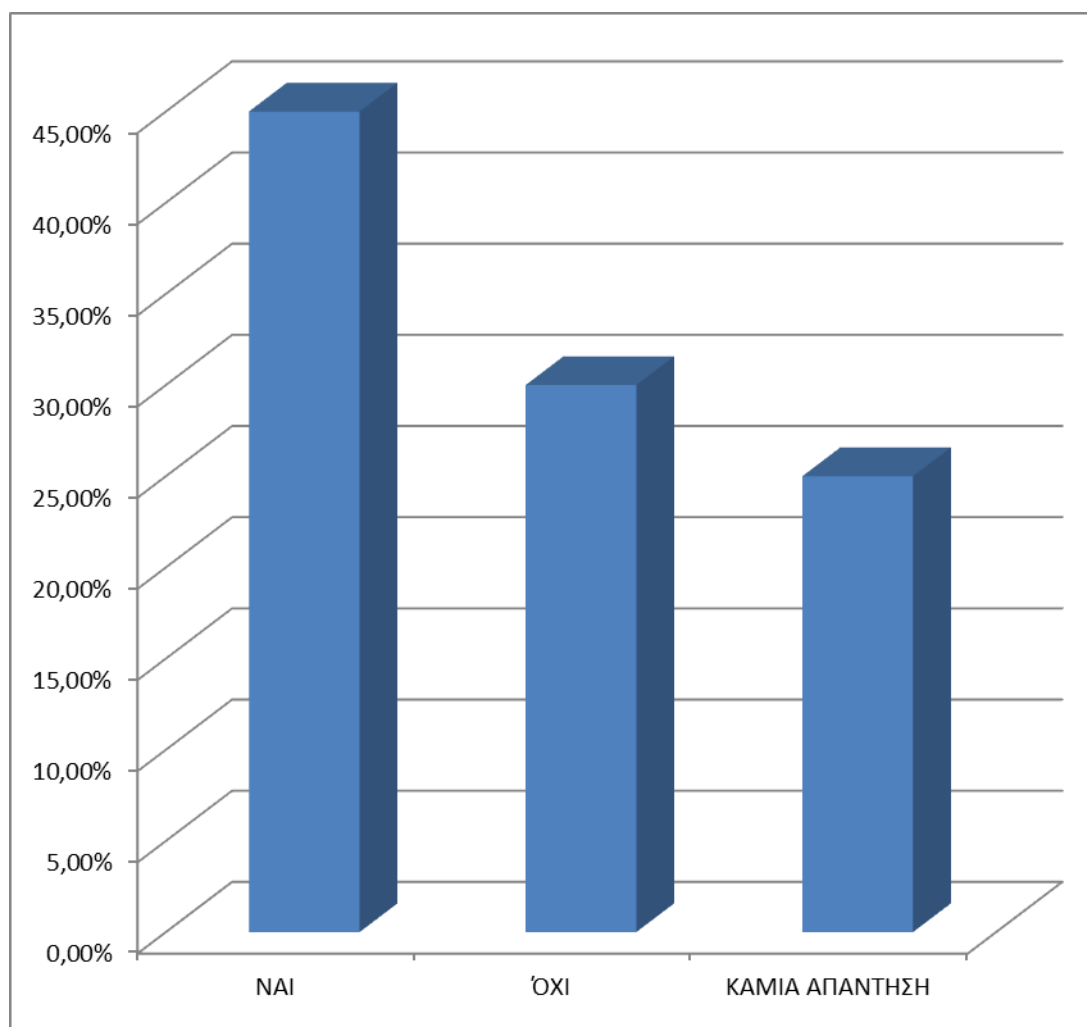
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 10 : Εξοπλισμός εύκολα προσβάσιμος σε ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	45,00%	30,00%	25,00%

Το Γράφημα 10 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 10 : Εξοπλισμός εύκολα προσβάσιμος σε ΑμεΑ

Q11. Ειδικοί χώροι φιλοξενίας & υποδοχής ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο αν υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη ειδικοί χώροι φιλοξενίας & υποδοχής ΑμεΑ. Το 20% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 66,67% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 13,33% δεν έδωσε απάντηση.

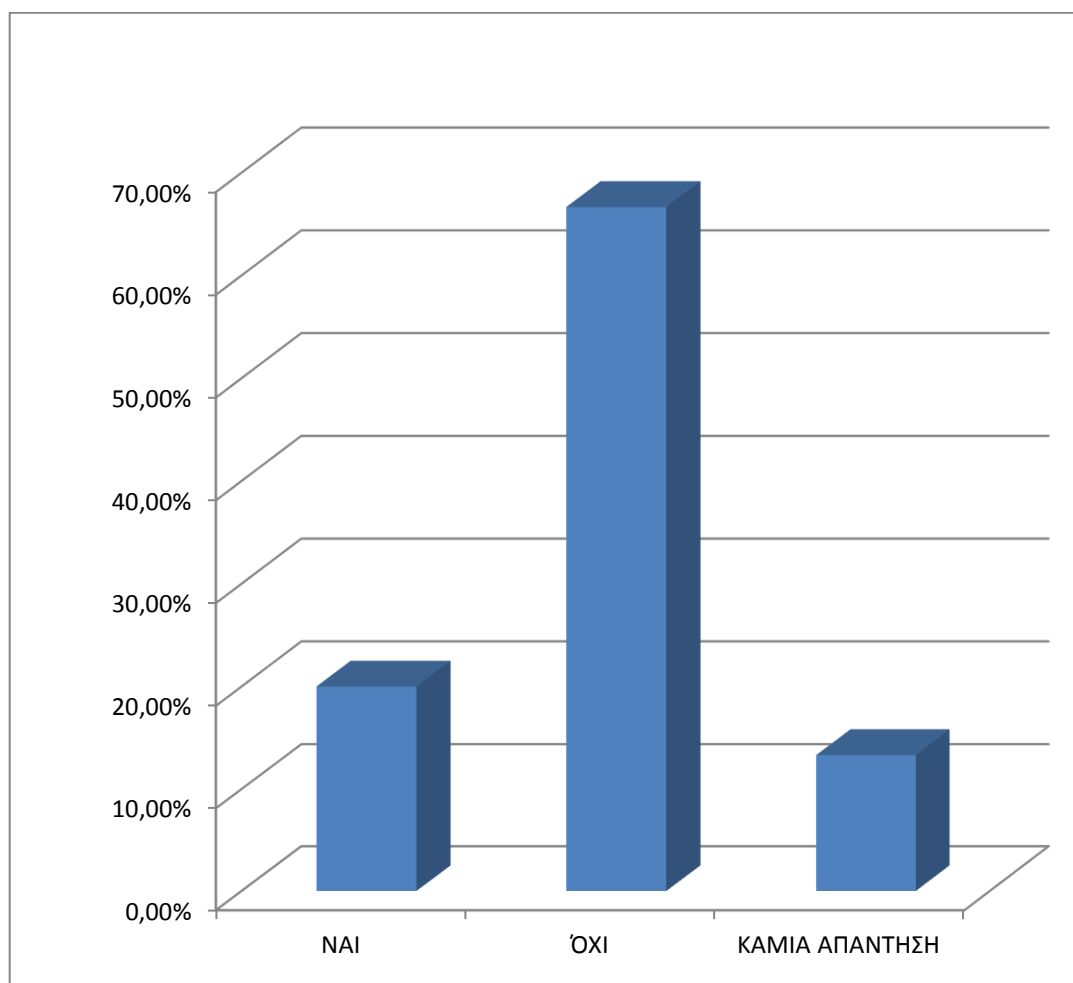
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 11 : Ειδικοί χώροι φιλοξενίας & υποδοχής ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	20,00%	66,67%	13,33%

Το Γράφημα 11 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 11 : Ειδικοί χώροι φιλοξενίας & υποδοχής ΑμεΑ

Q12. Υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης για ΑμεΑ

Η ερώτηση Q12 αφορά στις υπηρεσίες που προσφέρει η Βιβλιοθήκη για τα Άτομα με Αναπηρίες που χρησιμοποιούν τη Βιβλιοθήκη. Οι απαντήσεις των Βιβλιοθηκών παρουσιάζονται μοιρασμένες. Τα μεγαλύτερα ποσοστά έλαβαν οι υπηρεσίες «Ευέλικτος δανεισμός» (43,33%), «Διαδανεισμός για ΑμεΑ» (35%), «Υπολογιστές με δυνατότητα μεγέθυνσης της οθόνης» (25%) και «Εκτυπωτές Braille» (21,67%). Ακολούθησαν με 16,67% οι «Συνθέτες λόγου», ενώ από 13,33% έλαβαν οι υπηρεσίες «Ομιλούντα βιβλία και εξοπλισμός ανάγνωσης βιβλίων για ΑμεΑ», «Πληκτρολόγιο Intellikeys» και «Ηλεκτρονικές συνδρομές, Ηλεκτρονικά βιβλία, cd-roms, dnds, κατάλογοι για ΑμεΑ». Ποσοστό 11,67% έλαβε η απάντηση «Άλλο», 10% το «Ασύρματο ποντίκι κεφαλής» και 6,67% τα «Βιβλία Braille».

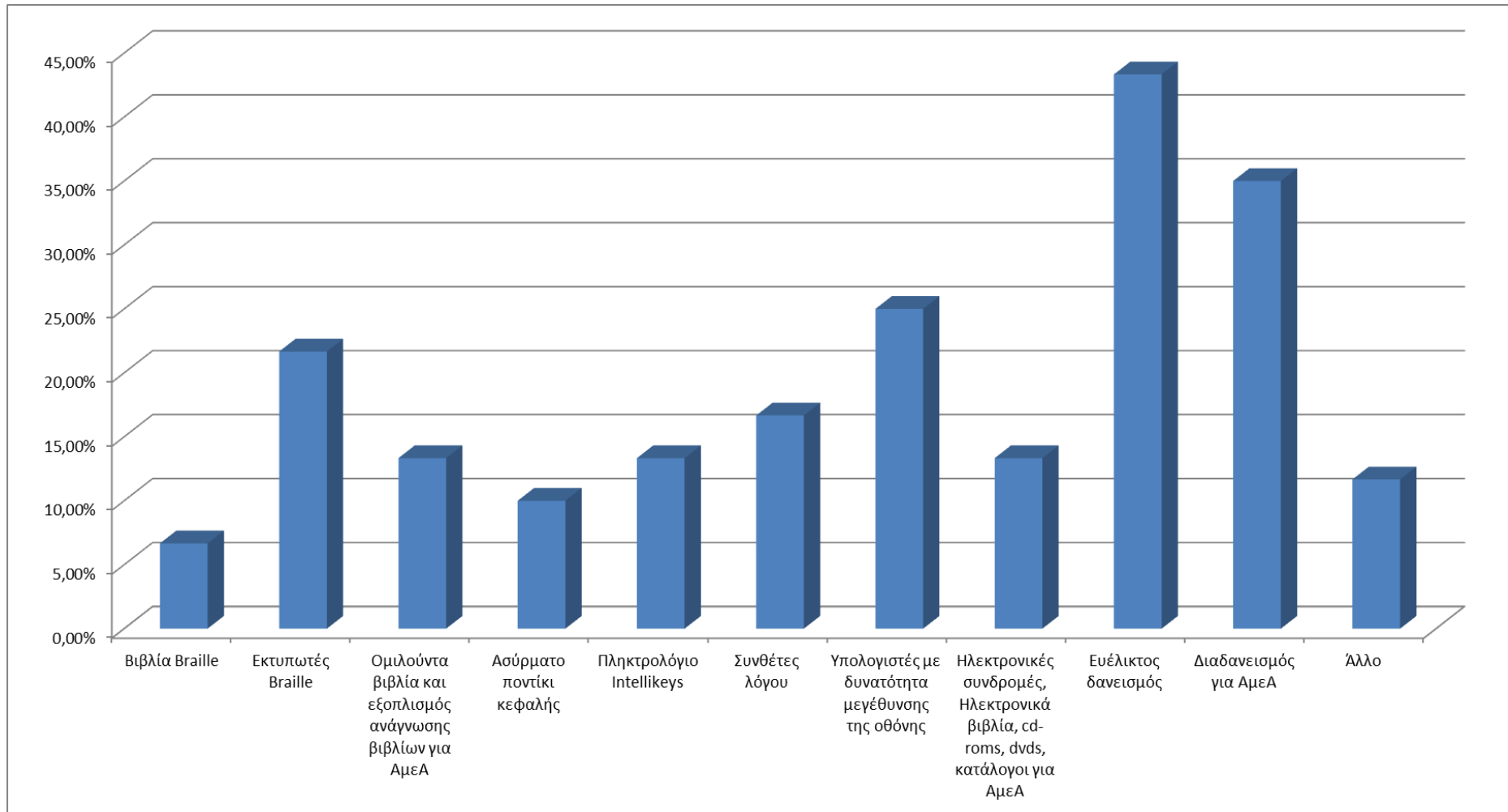
Ο Πίνακας 12 αποτυπώνει αναλυτικά τα δεδομένα:

Πίνακας 12: Υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης για ΑμεΑ

	Βιβλιοθήκες
Βιβλία Braille	6,67%
Εκτυπωτές Braille	21,67%
Ομιλούντα βιβλία και εξοπλισμός ανάγνωσης βιβλίων για ΑμεΑ	13,33%
Ασύρματο ποντίκι κεφαλής	10%
Πληκτρολόγιο Intellikeys	13,33%
Συνθέτες λόγου	16,67%
Υπολογιστές με δυνατότητα μεγέθυνσης της οθόνης	25%
Ηλεκτρονικές συνδρομές, Ηλεκτρονικά βιβλία, cd-roms, dnds, κατάλογοι για ΑμεΑ	13,33%
Ευέλικτος δανεισμός	43,33%
Διαδανεισμός για ΑμεΑ	35%
Άλλο	11,67%

Το Γράφημα 12 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 12 : Υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης για ΑμεΑ

Q13. Ενημέρωση των χρηστών για τις υπηρεσίες για ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο αν ενημερώνονται οι χρήστες για τις υπηρεσίες για ΑμεΑ. Το 38,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 20% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 41,67% δεν έδωσε απάντηση.

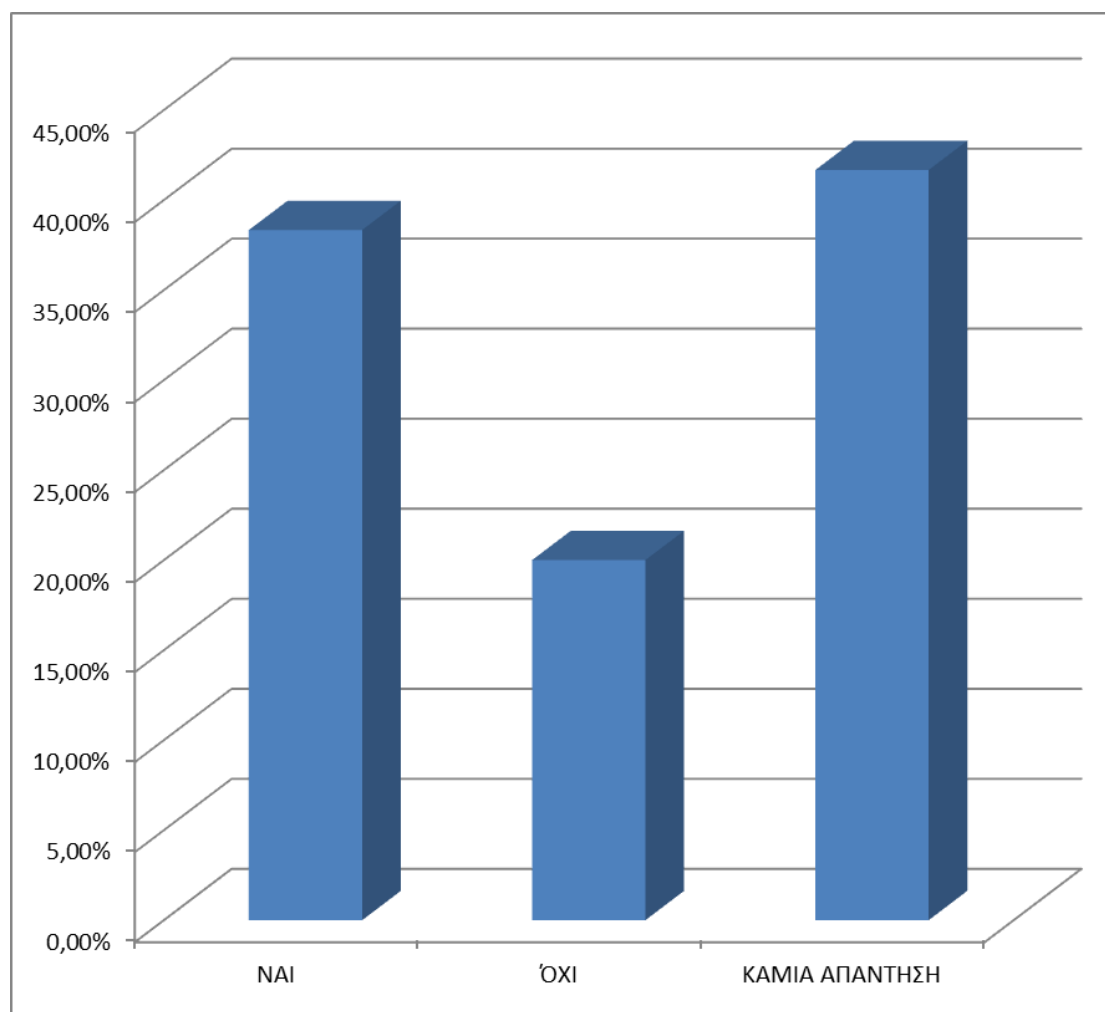
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 13 : Ενημέρωση των χρηστών για τις υπηρεσίες για ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	38,33%	20,00%	41,67%

Το Γράφημα 13 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 13 : Ενημέρωση των χρηστών για τις υπηρεσίες για ΑμεΑ

Q14 και Q15. Ειδικό λογισμικό για ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο αν κατέχει η Βιβλιοθήκη ειδικό λογισμικό για ΑμεΑ. Το 15% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 56,67% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 28,33% δεν έδωσε απάντηση.

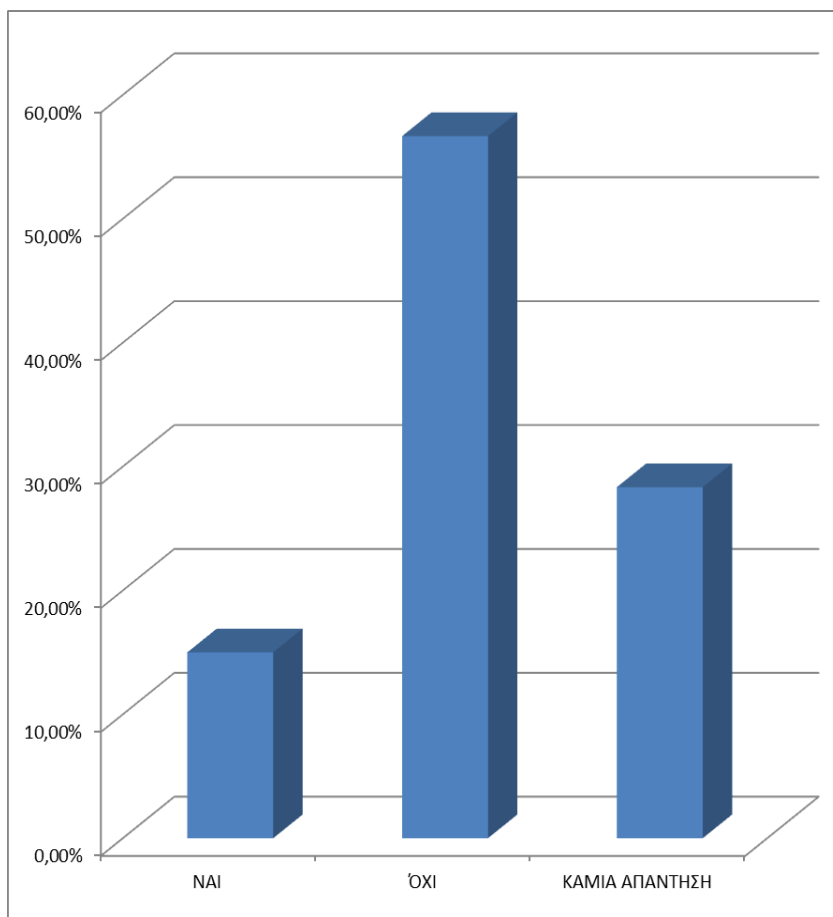
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 14 : Ειδικό λογισμικό για ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	15,00%	56,67%	28,33%

Το Γράφημα 14 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 14 : Ειδικό λογισμικό για ΑμεΑ

Κατόπιν, οι Βιβλιοθήκες που απάντησαν καταφατικά στην ερώτηση Q14 κλήθηκαν να απαντήσουν στο ερώτημα «ποιο λογισμικό για ΑμεΑ» παρέχουν στους χρήστες τους. Τα λογισμικά που καταγράφηκαν ανά Βιβλιοθήκη ήταν τα ακόλουθα:

Η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Παντείου Πανεπιστημίου δήλωσε το AMIS Daisy

Το Τμήμα Εκδόσεων και Βιβλιοθήκης του ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας το Daisy.

Η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας τα Dolphin Publisher, EasyReader, Innoetics TTS Reader, AMIS

Η Βιβλιοθήκη της Σχολής Θετικών Επιστημών του ΕΚΠΑ τα INDEX WinBraille 5.0, ABBYY Fine Reader 9.0 Professional, E-RHETOR Φωναιοθήςια, Supernova 11.5, Λογισμικό ooVoo, APPLIED HUMAN FACTORS ScanBuddy 2, Screen Doors2000, MADENTEC MagicCursor 2000, MLS Talk & Write

Η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας τα Jass, NVDA & Supernova.

Η Βιβλιοθήκη του ΤΕΙ Κρήτης τα Spektra Autolektor+Finereader Pro11 (ανάγνωση κειμένου), Supernova screen reader (ανάγνωση οθόνης), Innoetics TTS Reader (ανάγνωση φωνής), Voice (Λογογράφος)

Η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου Πατρών και η Εξ αποστάσεως Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου δήλωσαν το Supernova.

Η Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών τα Supernova, Dolphin, E-rhetor.

Q16. Υπολογιστές στη Βιβλιοθήκη με λογισμικό για ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στον αριθμό των υπολογιστών στη Βιβλιοθήκη με αυτό το λογισμικό για ΑμεΑ. Το 16,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών δήλωσε ότι υπάρχουν από 1 έως 5 υπολογιστές με τέτοιο λογισμικό στους χώρους τους. Το υπόλοιπο 83,33% δεν έδωσε απάντηση.

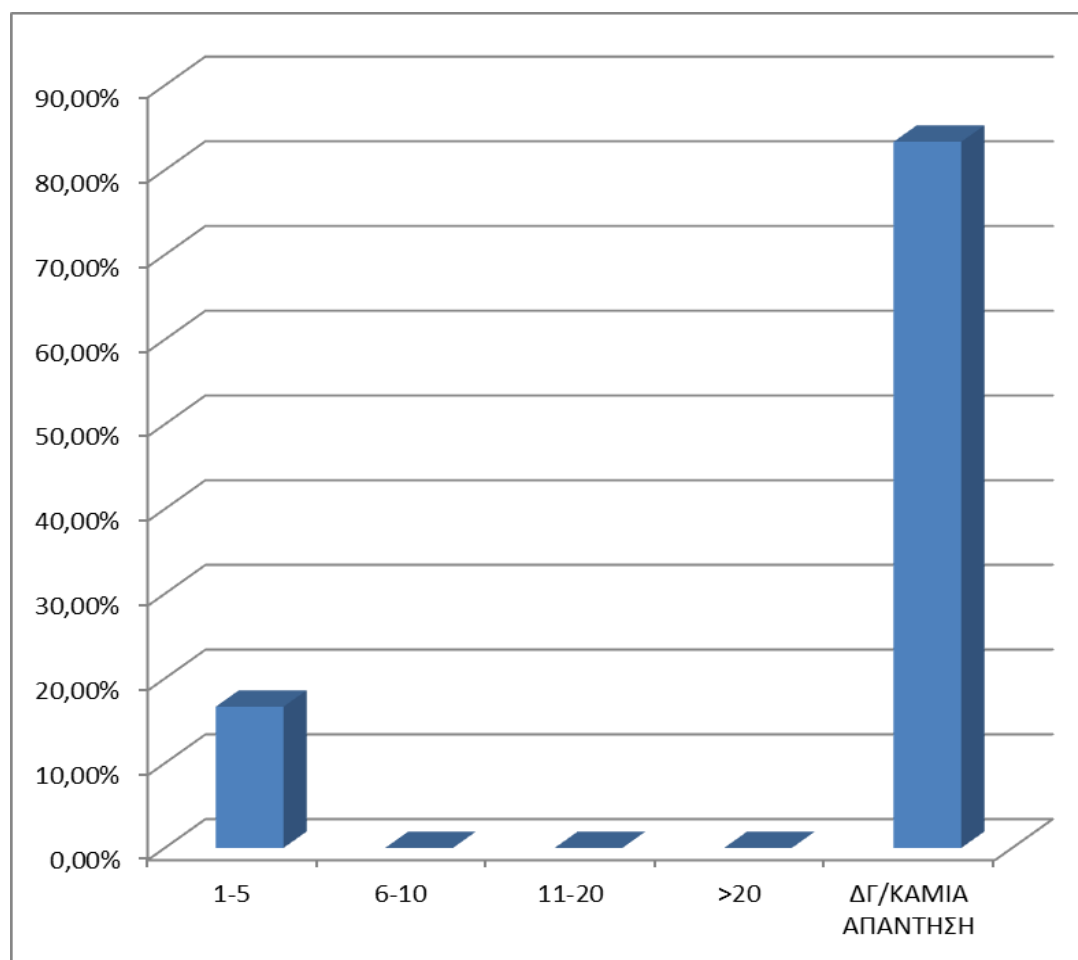
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 15 : Υπολογιστές στη Βιβλιοθήκη με λογισμικό για ΑμεΑ

	1-5	6-10	11-20	>20	ΔΓ/ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
Βιβλιοθήκες	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	83,33%

Το Γράφημα 15 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 15 : Υπολογιστές στη Βιβλιοθήκη με λογισμικό για ΑμεΑ

Q17 και Q18. Δράσεις για ΑμεΑ

Η ερώτηση Q17 αφορά στο αν διοργανώνει η Βιβλιοθήκη δράσεις για ΑμεΑ. Το 15% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 60% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 25% δεν έδωσε απάντηση.

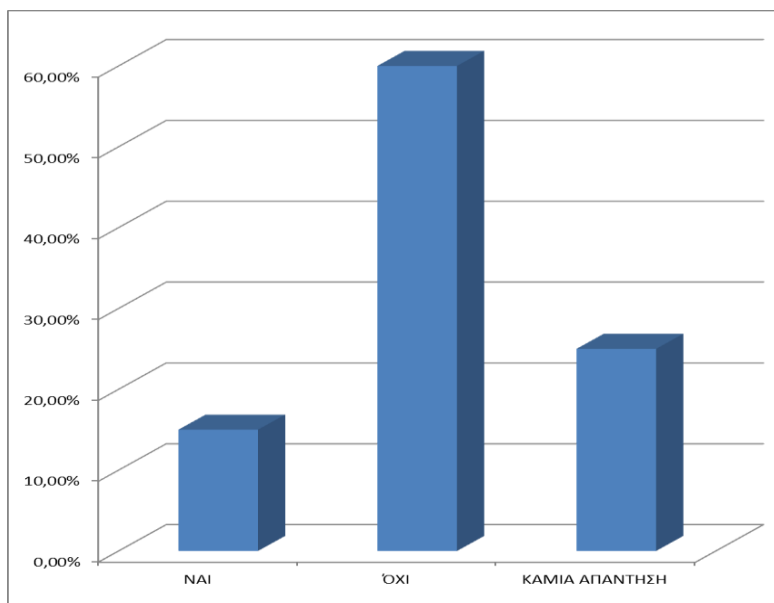
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 16 : Δράσεις για ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	15,00%	60,00%	25,00%

Το Γράφημα 16 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 16 : Δράσεις για ΑμεΑ

Στη συνέχεια, με την ερώτηση Q18 οι Βιβλιοθήκες που απάντησαν καταφατικά στην προηγούμενη ερώτηση κλήθηκαν να απαντήσουν ποιες δράσεις διοργανώνουν για ΑμεΑ.

Το 7,69% των παραπάνω ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών που έχουν δράσεις για ΑμεΑ δήλωσε ότι διοργανώνει υπηρεσίες ανάγνωσης για ΑμεΑ, το 15,38% προετοιμάζει και συντάσσει βιβλιογραφία για συγκεκριμένες αναπηρίες, το 15,38% παρέχει την υπηρεσία «Reading at home», το 34,62% εξουσιοδοτεί άλλα

άτομα να δανείζονται εκ μέρους των ΑμεΑ, ενώ το 26,92% επέλεξε την απάντηση «Άλλο».

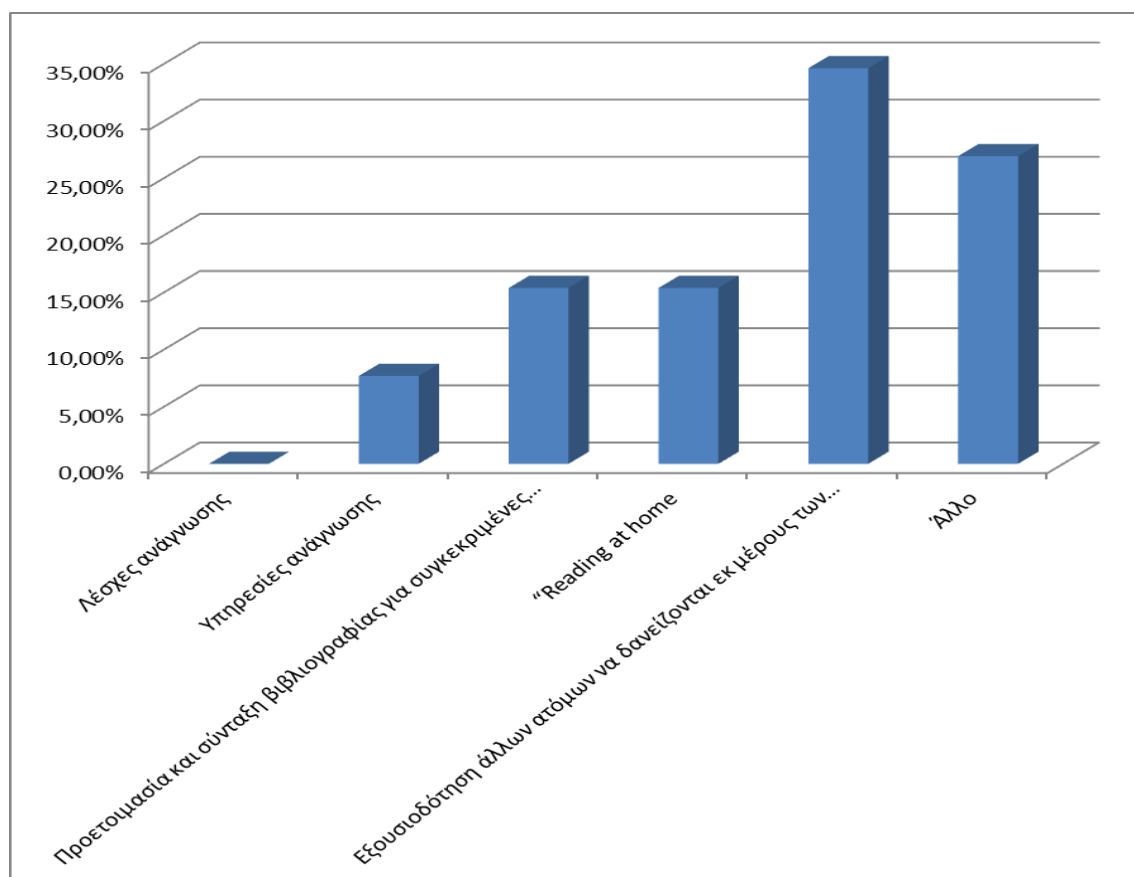
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 17 : Δράσεις για ΑμεΑ

	Λέσχες ανάγνωσης	Υπηρεσίες ανάγνωσης	Προετοιμασία και σύνταξη βιβλιογραφίας για συγκεκριμένες αναπηρίες	Reading at home	Εξουσιοδότηση άλλων ατόμων να δανείζονται εκ μέρους των ΑμεΑ	Άλλο
Βιβλιοθήκες	0,00%	7,69%	15,38%	15,38%	34,62%	26,92%

Το Γράφημα 17 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 17 : Δράσεις για ΑμεΑ

Q19. Παραγωγή υλικού για ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο αν παράγει η Βιβλιοθήκη υλικό (σκανάρισμα βιβλίων για Αμεα κτλ.) για ΑμεΑ. Το 15% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 55% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 30% δεν έδωσε απάντηση.

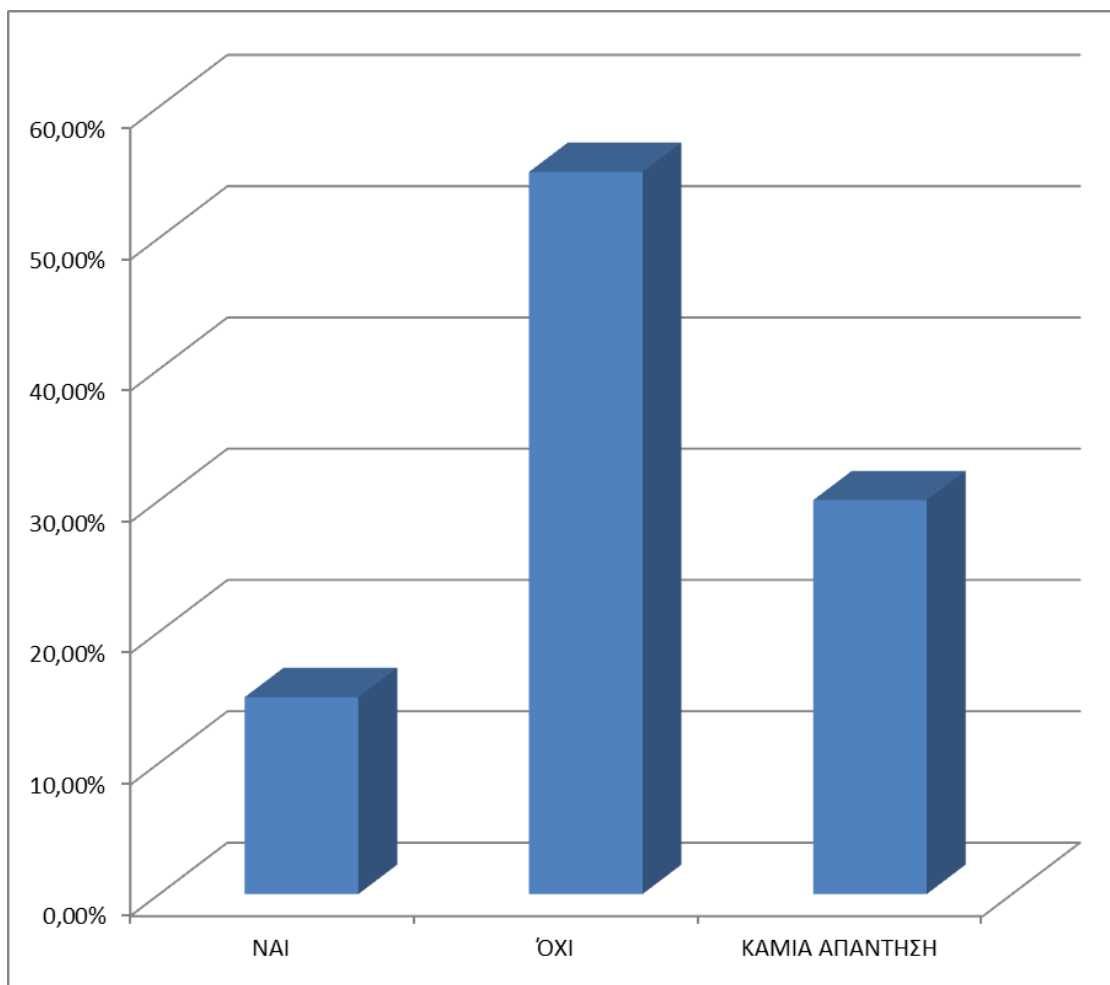
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 18 : Παραγωγή υλικού για ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	15,00%	55,00%	30,00%

Το Γράφημα 18 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 18 : Παραγωγή υλικού για ΑμεΑ

Q20. Ενημέρωση των χρηστών ΑμεΑ για την υπηρεσία AMELib του ΣΕΑΒ

Η ερώτηση αφορά στο αν ενημερώνονται οι χρήστες ΑμεΑ για την υπηρεσία AMELib (<https://amelib.seab.gr/>) του ΣΕΑΒ. Το 33,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 30% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 36,67% δεν έδωσε απάντηση.

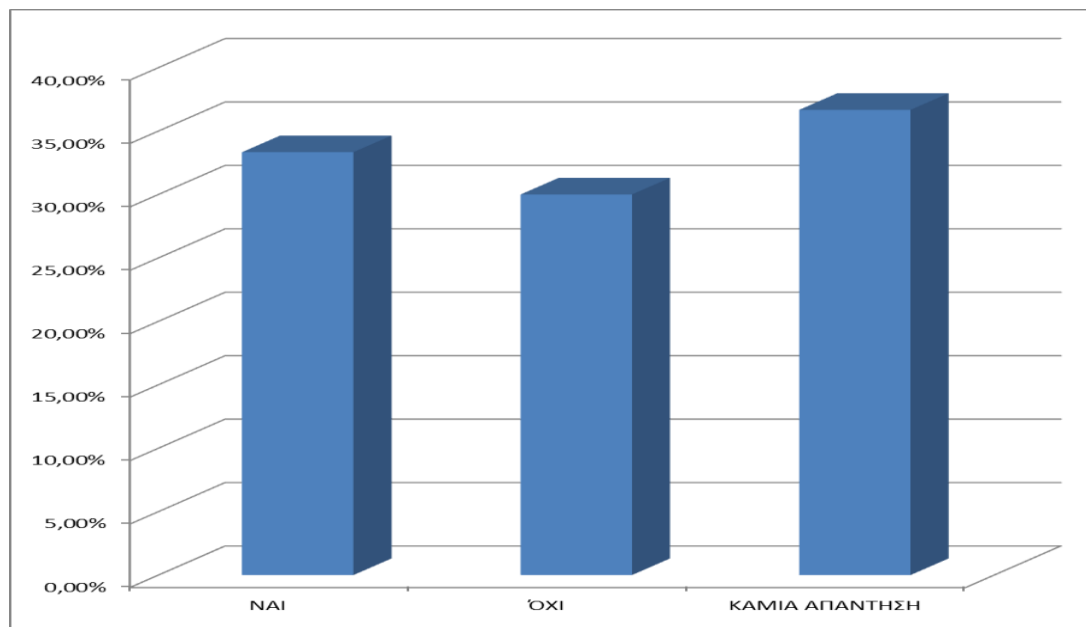
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 19 : Ενημέρωση των χρηστών ΑμεΑ για την υπηρεσία AMELib του ΣΕΑΒ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	33,33%	30,00%	36,67%

Το Γράφημα 19 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 19 : Ενημέρωση των χρηστών ΑμεΑ για την υπηρεσία AMELib του ΣΕΑΒ

Q21. Ειδική κατάρτιση προσωπικού της Βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο αν έχει λάβει το προσωπικό της Βιβλιοθήκης ειδική κατάρτιση για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ. Το 18,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 48,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 33,33% δεν έδωσε απάντηση.

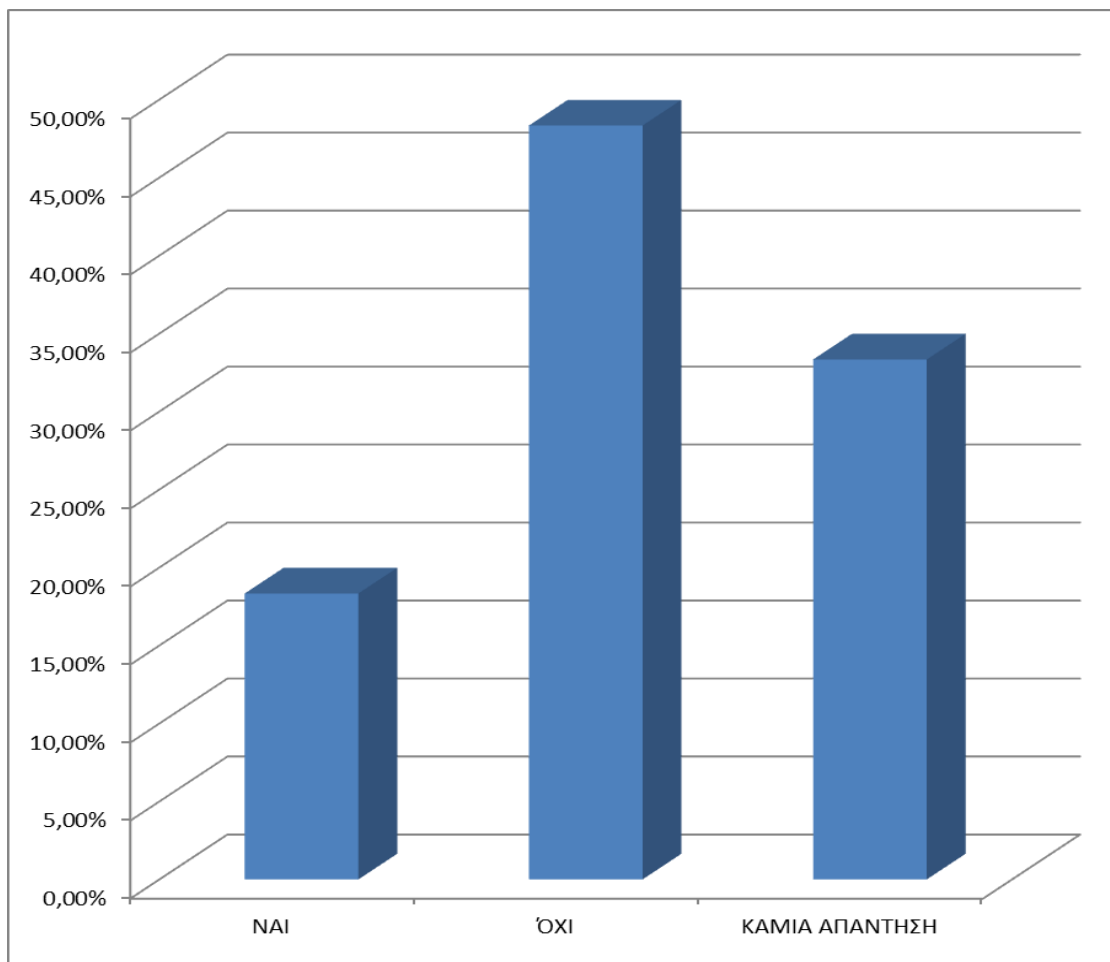
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 20 : Ειδική κατάρτιση προσωπικού της Βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	18,33%	48,33%	33,33%

Το Γράφημα 20 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 20 : Ειδική κατάρτιση προσωπικού της Βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ

Q22. Είδος κατάρτισης προσωπικού της Βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο είδος ειδικής κατάρτισης που έχει λάβει το προσωπικό της Βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ. Το 59,09% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών επέλεξε τα «Σεμινάρια Επιμόρφωσης» το 36,36% την απάντηση «Άλλο» και το 4,55% την απάντηση «Μεταπτυχιακό με θέμα ΑμεΑ». Οι υπόλοιπες απαντήσεις δεν επιλέχθηκαν.

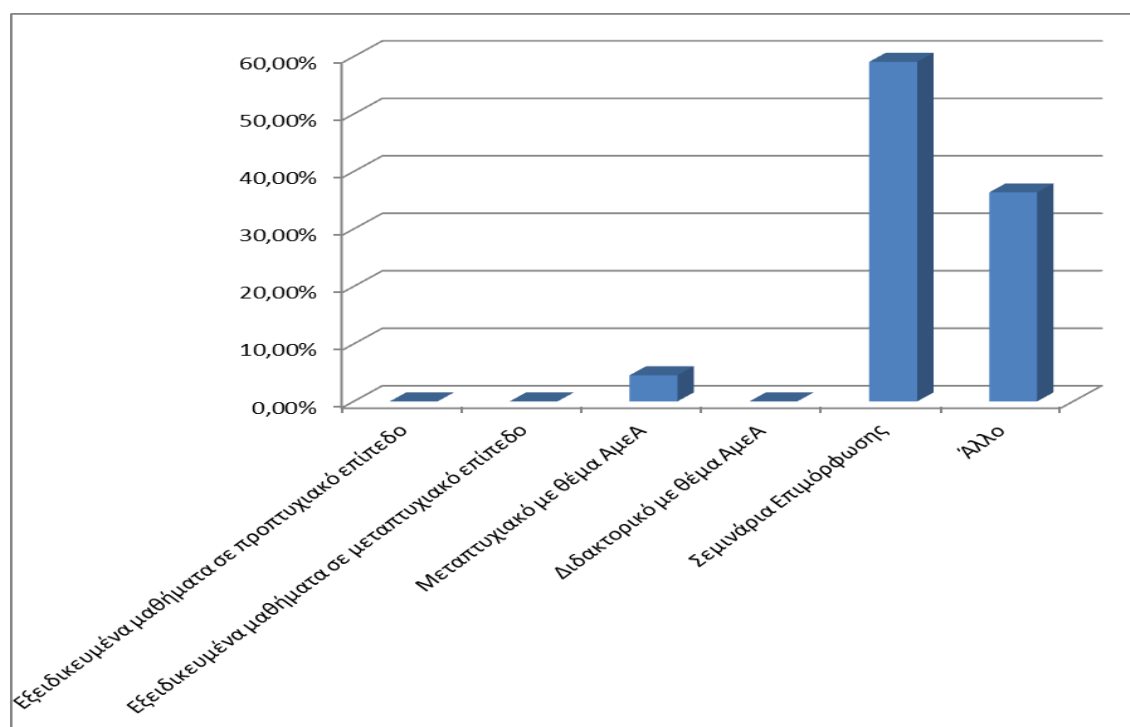
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 21 : Είδος κατάρτισης προσωπικού της Βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ

	Εξειδικευμένα μαθήματα σε προπτυχιακό επίπεδο	Εξειδικευμένα μαθήματα σε μεταπτυχιακό επίπεδο	Μεταπτυχιακό με θέμα ΑμεΑ	Διδακτορικό με θέμα ΑμεΑ	Σεμινάρια Επιμόρφωσης	Άλλο
Βιβλιοθήκες	0,00%	0,00%	4,55%	0,00%	59,09%	36,36%

Το Γράφημα 21 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 21 : Είδος κατάρτισης προσωπικού της Βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ

Q23. Ειδική επιμόρφωση προσωπικού για τη χρήση τεχνικού εξοπλισμού από ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο αν έχει λάβει το προσωπικό της Βιβλιοθήκης ειδική επιμόρφωση σε αναπηρικά ζητήματα, ώστε να βοηθά τα ΑμεΑ με τις τεχνικές συσκευές, να συμβάλλει στο κομμάτι της ιστοσελίδας και της συλλογής της Βιβλιοθήκης που αφορά τα ΑμεΑ. Το 10% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 68,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 21,67% δεν έδωσε απάντηση.

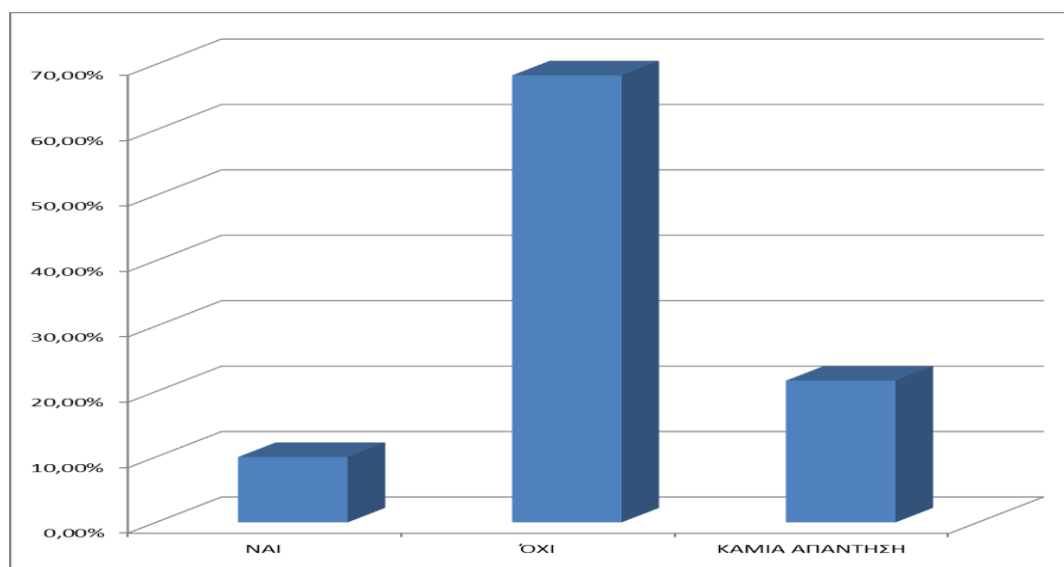
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 22 : Ειδική επιμόρφωση προσωπικού για τη χρήση τεχνικού εξοπλισμού από ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	10,00%	68,33%	21,67%

Το Γράφημα 23 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 22 : Ειδική επιμόρφωση προσωπικού για τη χρήση τεχνικού εξοπλισμού από ΑμεΑ

Q24. Γνώση νοηματικής γλώσσας από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης

Η ερώτηση αφορά στο αν υπάρχουν μέλη του προσωπικού της Βιβλιοθήκης που γνωρίζουν τη νοηματική γλώσσα. Το 5% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 81,67% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 13,33% δεν έδωσε απάντηση.

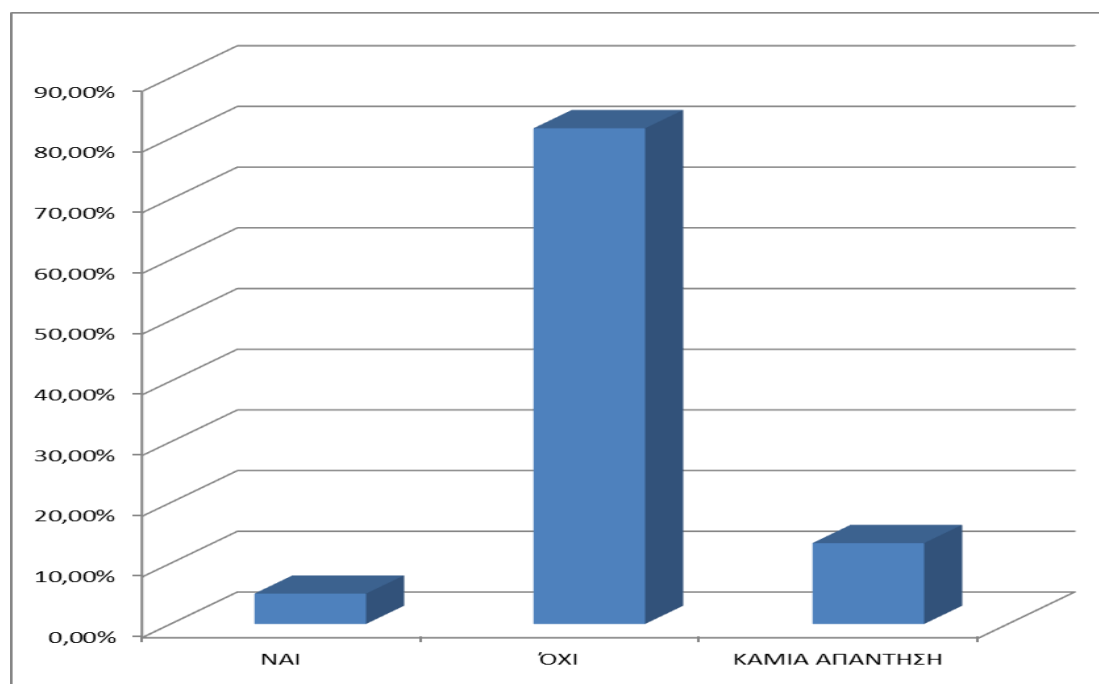
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 23 : Γνώση νοηματικής γλώσσας από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	5,00%	81,67%	13,33%

Το Γράφημα 23 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 23 : Γνώση νοηματικής γλώσσας από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης

Q25. Εκπαιδευτικά προγράμματα χρηστών για ΑμεΑ για τη χρήση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης

Η ερώτηση αφορά στο αν διοργανώνει η Βιβλιοθήκη εκπαιδευτικά προγράμματα χρηστών για ΑμεΑ (σεμινάρια, διαλέξεις) για τη χρήση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης. Το 8,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 70% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 21,67% δεν έδωσε απάντηση.

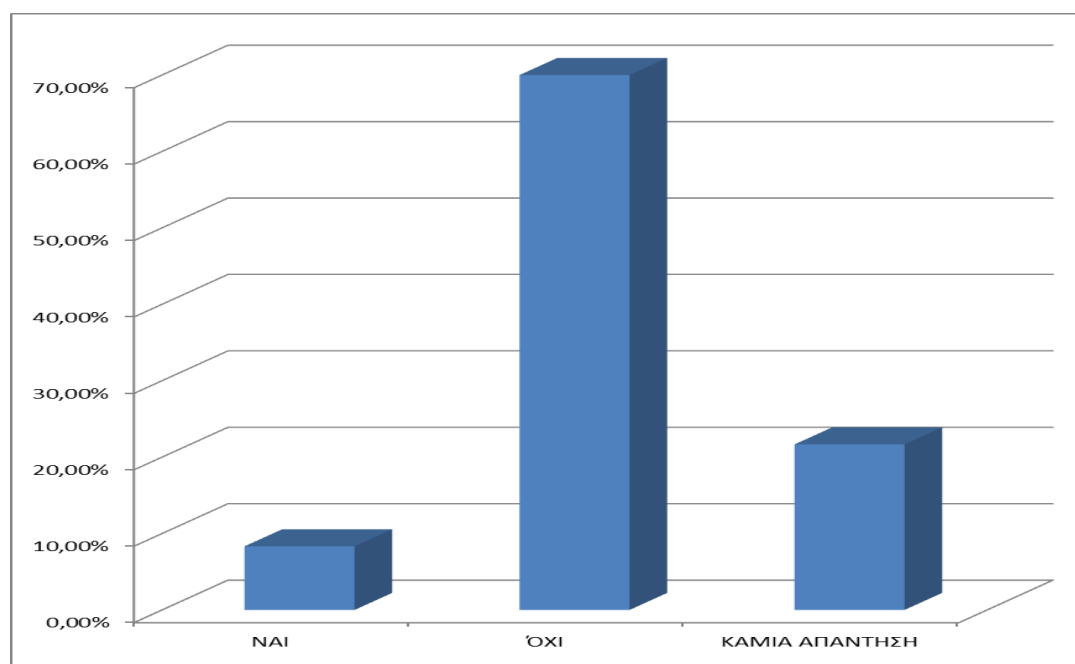
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 24 : Εκπαιδευτικά προγράμματα χρηστών για ΑμεΑ για τη χρήση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	8,33%	70,00%	21,67%

Το Γράφημα 24 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 24 : Εκπαιδευτικά προγράμματα χρηστών για ΑμεΑ για τη χρήση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης

Q26. Ενημερωτικά φυλλάδια για ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο αν υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη ενημερωτικά φυλλάδια (για τον κανονισμό, τις δραστηριότητες, τις υπηρεσίες) για ΑμεΑ σε διάφορες μορφές. Το 8,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 73,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 18,33% δεν έδωσε απάντηση.

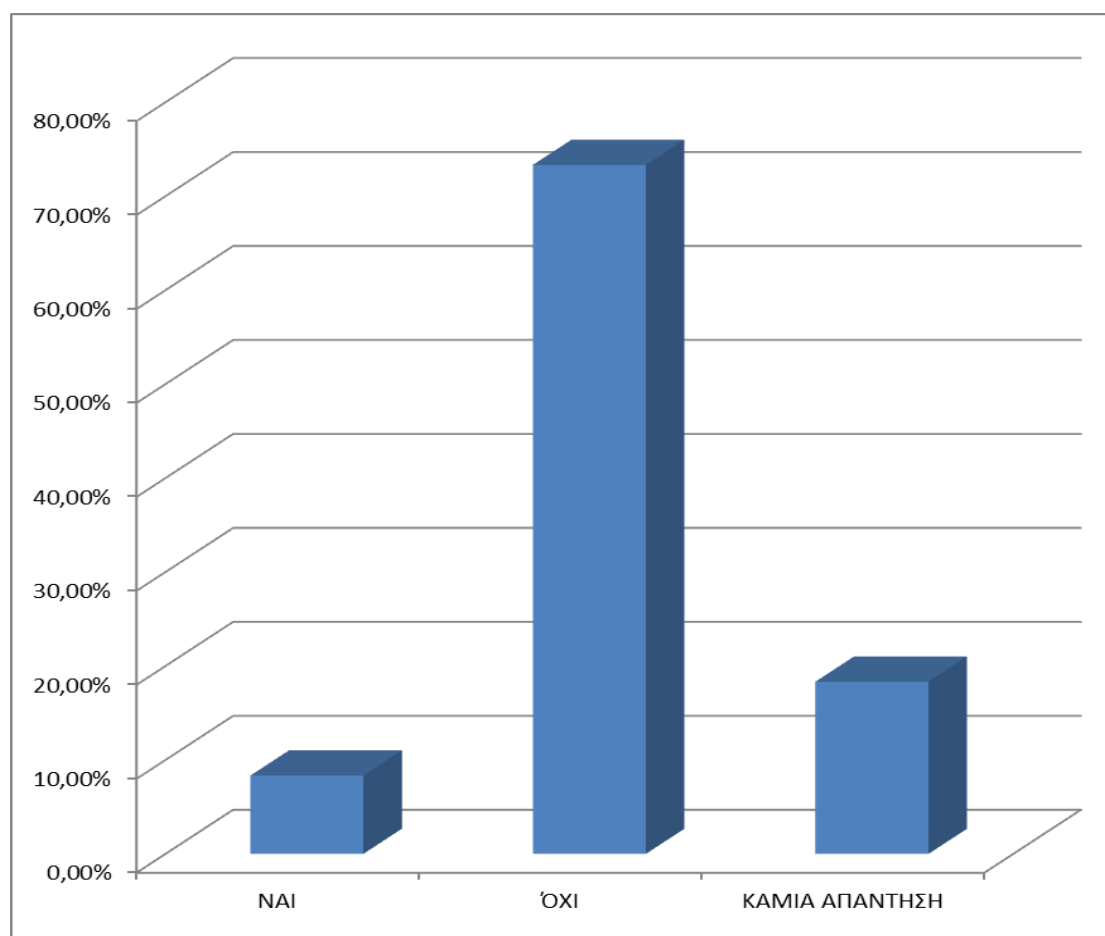
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 25 : Ενημερωτικά φυλλάδια για ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	8,33%	73,33%	18,33%

Το Γράφημα 25 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 25 : Ενημερωτικά φυλλάδια για ΑμεΑ

Q27. Ειδικές ξεναγήσεις προσανατολισμού για ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο αν διοργανώνει η Βιβλιοθήκη ειδικές ξεναγήσεις προσανατολισμού για ΑμεΑ. Το 6,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 78,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 15% δεν έδωσε απάντηση.

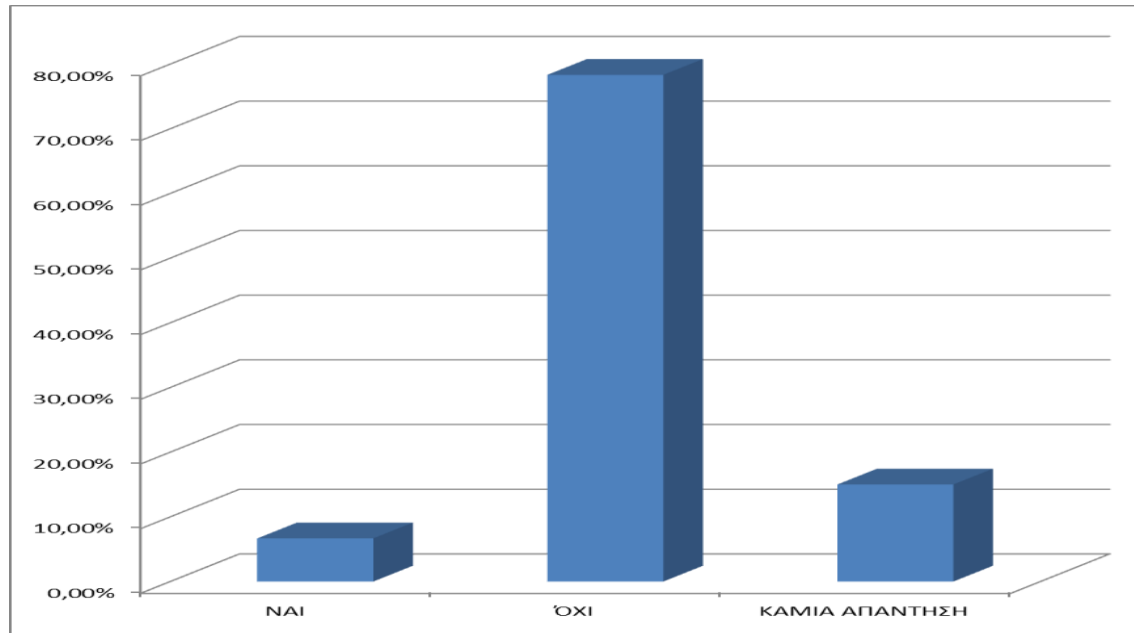
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 26 : Ειδικές ξεναγήσεις προσανατολισμού για ΑμεΑ

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	6,67%	78,33%	15,00%

Το Γράφημα 26 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 26 : Ειδικές ξεναγήσεις προσανατολισμού για ΑμεΑ

Q28. Συχνότητα χρήσης της Βιβλιοθήκης από ΑμεΑ

Η ερώτηση αφορά στο πόσο συχνά επισκέπτονται τη Βιβλιοθήκη ΑμεΑ. Το 26,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε «μια φορά το μήνα», το 8,33% «μια φορά στις 10 μέρες», το 5% 1-2 φορές την εβδομάδα και το 3,33% «καθημερινά». Το μεγαλύτερο ποσοστό (56,57%) έλαβε το «καμία απάντηση».

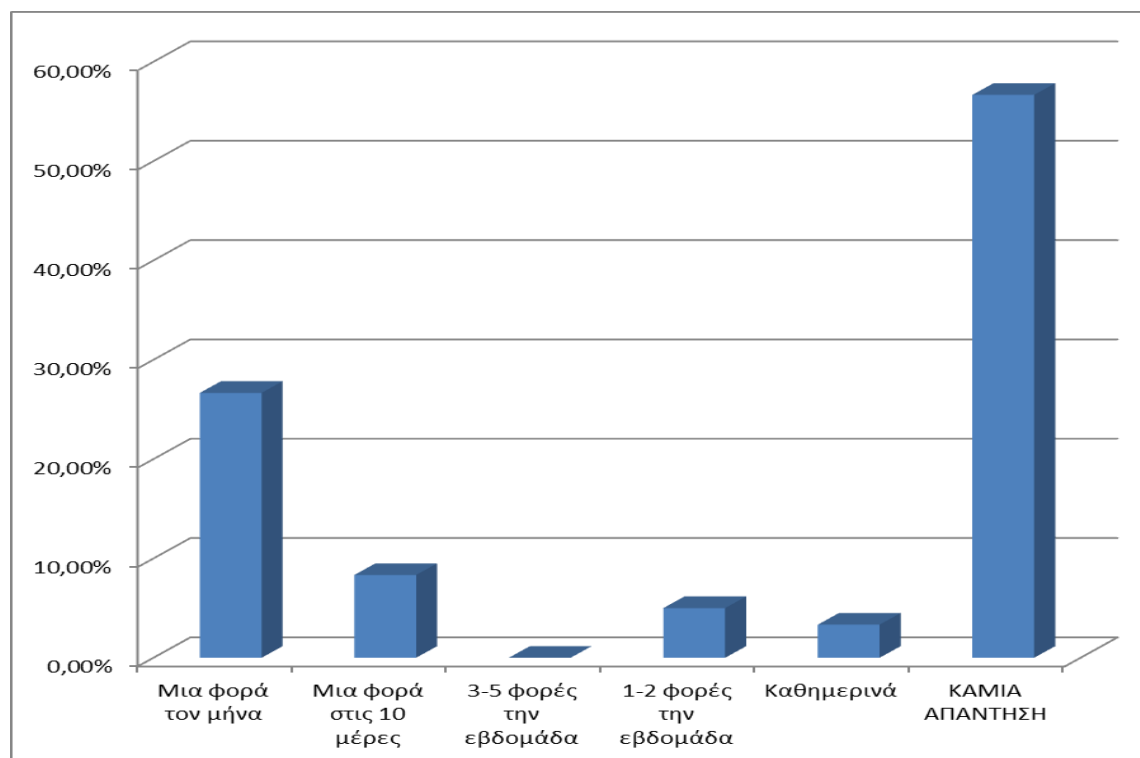
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 27 : Συχνότητα χρήσης της Βιβλιοθήκης από ΑμεΑ

	Μια φορά τον μήνα	Μια φορά στις 10 μέρες	3-5 φορές την εβδομάδα	1-2 φορές την εβδομάδα	Καθημερ ινά	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκ ες	26,67%	8,33%	0,00%	5,00%	3,33%	56,67%

Το Γράφημα 27 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 27 : Συχνότητα χρήσης της Βιβλιοθήκης από ΑμεΑ

29. Αριθμός ΑμεΑ που χρησιμοποιούν τη Βιβλιοθήκη

Η ερώτηση αφορά στο πόσα Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ) κατά προσέγγιση επισκέπτονται τη Βιβλιοθήκη. Το 51,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε «1-10» άτομα, το 5% «11-30», το 3,33% 31-50, ενώ 40% επέλεξε το «καμία απάντηση».

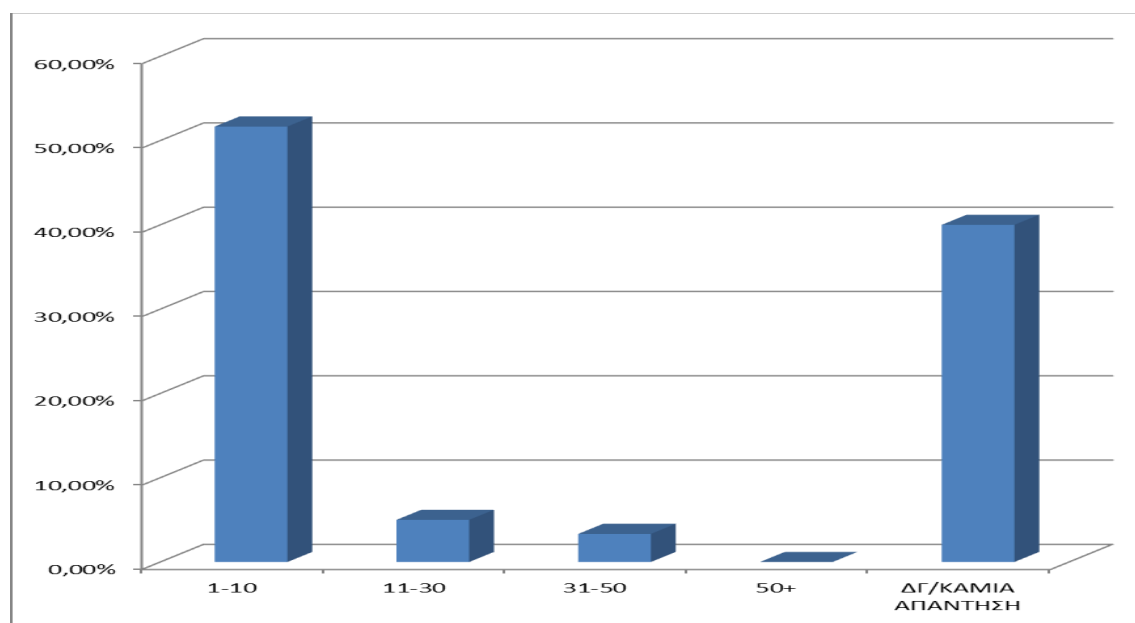
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 28 : Αριθμός ΑμεΑ που χρησιμοποιούν τη Βιβλιοθήκη

	1-10	11-30	31-50	50+	ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ
Βιβλιοθήκες	51,67%	5,00%	3,33%	0,00%	40,00%

Το Γράφημα 28 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 28 : Αριθμός ΑμεΑ που χρησιμοποιούν τη Βιβλιοθήκη

Q30. Σχεδιασμός ανάπτυξης υποδομών για ΑμεΑ το προσεχές διάστημα από τη Βιβλιοθήκη

Η ερώτηση αφορά στο αν σχεδιάζει η Βιβλιοθήκη την ανάπτυξη υποδομών για ΑμεΑ για το προσεχές διάστημα. Το 35% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 25% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 40% δεν έδωσε απάντηση.

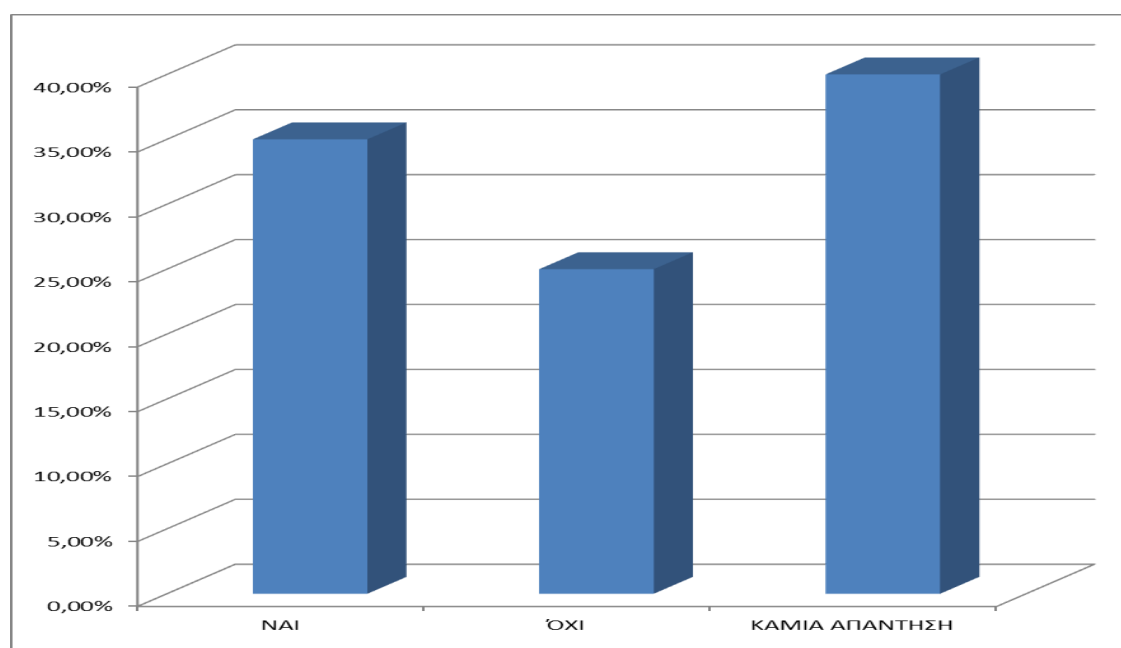
Ο ακόλουθος Πίνακας αποτυπώνει τα δεδομένα :

Πίνακας 29 : Σχεδιασμός ανάπτυξης υποδομών για ΑμεΑ το προσεχές διάστημα από τη Βιβλιοθήκη

	Ναι	Όχι	Κ/Α – Δεν γνωρίζω
Βιβλιοθήκες	35,00%	25,00%	40,00%

Το Γράφημα 29 αποτυπώνει τα στοιχεία σχεδιαγραμματικά :

Γράφημα 29 : Σχεδιασμός ανάπτυξης υποδομών για ΑμεΑ το προσεχές διάστημα από τη Βιβλιοθήκη

Συμπεράσματα

Η Ηλεκτρονική Έρευνα Ικανοποίησης Χρηστών που πραγματοποιήθηκε για τις υποδομές και υπηρεσίες για ΑμεΑ στις Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες από 19/10/2017 μέχρι την Παρασκευή 10/11/2017 οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Το 51,46% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά, το 45% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 3,33% δεν έδωσε απάντηση στο ερώτημα αν υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη υποδομές και υπηρεσίες για ΑμεΑ.

Η «έλλειψη οικονομικών πόρων» και η «έλλειψη υποδομών υποστήριξης» συγκέντρωσαν από 31,67% και ακολούθησε το «πολύ χαμηλό ποσοστό επισκεψιμότητας από ΑμεΑ» με 30% αναφορικά με τους λόγους που οι Βιβλιοθήκες δεν παρέχουν υπηρεσίες σε Άτομα με Αναπηρίες.

Το 13,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε «ναι», το 65% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 21,67% δεν έδωσε απάντηση στο αν υπάρχει στη Βιβλιοθήκη γραπτή πολιτική που να περιγράφει τις ειδικές υπηρεσίες που παρέχονται στα ΑμεΑ..

Το 41,67% των Βιβλιοθηκών δήλωσε ότι εξυπηρετεί χρήστες με «προβλήματα όρασης», το 21,67% με «προβλήματα ακοής», το 28,33% με «δυσλεξία», το 75% με «κινητικά προβλήματα» και το 13,33% με «νοητική ανεπάρκεια» αναφορικά με τις κατηγορίες στις οποίες ανήκουν τα Άτομα με Αναπηρίες που χρησιμοποιούν τη Βιβλιοθήκη.

Το 58,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά, το 28,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 13,33% δεν έδωσε απάντηση για τις υποδομές για την πρόσβαση των ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης.

Το 48,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε «ναι», το 40% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 11,67% δεν έδωσε απάντηση στο αν υπάρχουν οι κατάλληλες υποδομές (π.χ. χώροι στάθμευσης οχημάτων για ΑμεΑ, μπάρες, ράμπες κτλ.) που διευκολύνουν την πρόσβαση των ΑμεΑ στο κτίριο της Βιβλιοθήκης.

Το 6,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά, το 78,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 15% δεν έδωσε απάντηση στο αν υπάρχει

επαρκής, σαφής και κατάλληλη για ΑμεΑ σήμανση (έντυπος χάρτης Βιβλιοθήκης, κάτοψη κτιρίου, απτικός χάρτης, εικονογραφημένες πληροφορίες και οδηγίες, μεγαλογράμματη γραφή στις ράχες των βιβλίων) στη Βιβλιοθήκη.

Το 21,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών διάλεξε το «ναι», το 60% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 18,33% δεν έδωσε απάντηση στο αν είναι κατάλληλα τα έπιπλα της Βιβλιοθήκης (καρέκλες, γραφεία ανάγνωσης, σκαμνάκια για βιβλία κτλ.) για τις ανάγκες των ΑμεΑ.

Το 45% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά, το 30% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 25% δεν έδωσε απάντηση στο αν είναι ο εξοπλισμός της Βιβλιοθήκης (φωτοτυπικά μηχανήματα, σαρωτές, κτλ.) εύκολα προσβάσιμος σε ΑμεΑ.

Το 20% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε «ναι», το 66,67% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 13,33% δεν έδωσε απάντηση στο αν υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη ειδικοί χώροι φιλοξενίας & υποδοχής ΑμεΑ.

Τα μεγαλύτερα ποσοστά έλαβαν οι υπηρεσίες «Ευέλικτος δανεισμός» (43,33%), «Διαδανεισμός για ΑμεΑ» (35%), «Υπολογιστές με δυνατότητα μεγέθυνσης της οθόνης» (25%) και «Εκτυπωτές Braille» (21,67%) αναφορικά με τις υπηρεσίες που προσφέρει η Βιβλιοθήκη για τα Άτομα με Αναπηρίες που χρησιμοποιούν τη Βιβλιοθήκη.

Το 38,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά στο ερώτημα, το 20% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 41,67% δεν έδωσε απάντηση στο αν ενημερώνονται οι χρήστες για τις υπηρεσίες για ΑμεΑ.

Το 15% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών διάλεξε το «ναι», το 56,67% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 28,33% δεν έδωσε απάντηση στο αν κατέχει η Βιβλιοθήκη ειδικό λογισμικό για ΑμεΑ.

Αναφορικά με το ερώτημα «ποιο λογισμικό για ΑμεΑ» παρέχουν στους χρήστες τους οι περισσότερες Βιβλιοθήκες δήλωσαν τα AMIS Daisy, Supernova, Dolphin, TTS Reader και E-rhetor.

Το 16,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών δήλωσε ότι υπάρχουν από 1 έως 5 υπολογιστές με τέτοιο λογισμικό στους χώρους τους. Το υπόλοιπο 83.33% δεν έδωσε απάντηση.

Το 15% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά, το 60% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 25% δεν έδωσε απάντηση στο αν διοργανώνει η Βιβλιοθήκη δράσεις για ΑμεΑ.

Αναφορικά με τις δράσεις που διοργανώνουν οι Βιβλιοθήκες για ΑμεΑ το 34,62% εξουσιοδοτεί άλλα άτομα να δανείζονται εκ μέρους των ΑμεΑ, το 26,92% επέλεξε την απάντηση «Άλλο» και ποσοστό 15,38% προετοιμάζει και συντάσσει βιβλιογραφία για συγκεκριμένες αναπηρίες και παρέχει την υπηρεσία «Reading at home»

Το 15% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε «ναι», το 55% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 30% δεν έδωσε απάντηση στο αν παράγει η Βιβλιοθήκη υλικό (σκανάρισμα βιβλίων για Αμεα κτλ.) για ΑμεΑ.

Το 33,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά, το 30% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 36,67% δεν έδωσε απάντηση στο αν ενημερώνονται οι χρήστες ΑμεΑ για την υπηρεσία AMELib (<https://amelib.seab.gr/>) του ΣΕΑΒ.

Το 18,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών διάλεξε το «ναι», το 48,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 33,33% δεν έδωσε απάντηση στο αν έχει λάβει το προσωπικό της Βιβλιοθήκης ειδική κατάρτιση για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ.

Το 59,09% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών επέλεξε τα «Σεμινάρια Επιμόρφωσης» το 36,36% την απάντηση «Άλλο» και το 4,55% την απάντηση «Μεταπτυχιακό με θέμα ΑμεΑ» αναφορικά με το είδος ειδικής κατάρτισης που έχει λάβει το προσωπικό της Βιβλιοθήκης για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ.

Το 10% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε «ναι», το 68,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 21,67% δεν έδωσε απάντηση στο αν έχει λάβει το προσωπικό της Βιβλιοθήκης ειδική επιμόρφωση σε αναπηρικά ζητήματα, ώστε να

βοηθά τα ΑμεΑ με τις τεχνικές συσκευές, να συμβάλλει στο κομμάτι της ιστοσελίδας και της συλλογής της Βιβλιοθήκης που αφορά τα ΑμεΑ.

Το 5% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά, το 81,67% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 13,33% δεν έδωσε απάντηση στο αν υπάρχουν μέλη του προσωπικού της Βιβλιοθήκης που γνωρίζουν τη νοηματική γλώσσα.

Το 8,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών επέλεξε το «ναι», το 70% το «όχι», ενώ άλλο ένα 21,67% δεν έδωσε απάντηση στο αν διοργανώνει η Βιβλιοθήκη εκπαιδευτικά προγράμματα χρηστών για ΑμεΑ (σεμινάρια, διαλέξεις) για τη χρήση των υπηρεσιών της Βιβλιοθήκης.

Το 8,33% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά, το 73,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 18,33% δεν έδωσε απάντηση στο αν υπάρχουν στη Βιβλιοθήκη ενημερωτικά φυλλάδια (για τον κανονισμό, τις δραστηριότητες, τις υπηρεσίες) για ΑμεΑ σε διάφορες μορφές.

Το 6,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών δήλωσε «ναι», το 78,33% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 15% δεν έδωσε απάντηση στο αν διοργανώνει η Βιβλιοθήκη ειδικές ξεναγήσεις προσανατολισμού για ΑμεΑ.

Το μεγαλύτερο ποσοστό (56,57%) έλαβε το «καμία απάντηση», ενώ ακολούθησαν τα «μια φορά το μήνα» με 26,67% και «μια φορά στις 10 μέρες» με 8,33% στο ερώτημα πόσο συχνά επισκέπτονται τη Βιβλιοθήκη ΑμεΑ.

Το 51,67% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε «1-10» άτομα, το 5% «11-30», το 3,33% 31-50, ενώ 40% επέλεξε το «καμία απάντηση» στο ερώτημα πόσα Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ) κατά προσέγγιση επισκέπτονται τη Βιβλιοθήκη.

Το 35% των ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών απάντησε καταφατικά, το 25% επέλεξε το «όχι», ενώ άλλο ένα 40% δεν έδωσε απάντηση στο αν σχεδιάζει η Βιβλιοθήκη την ανάπτυξη υποδομών για ΑμεΑ για το προσεχές διάστημα.

